

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) Jélem. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4 11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Független Kisgazdapárt helyiségénél) Jélemelet. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

A béke védelme gyakorlati helytállást követel

1951 első napjait éljük. Ezek a napok nekünk a fokozott munka, a fokozott akarási napjai. Ötéves tervünk második évének megvalósításához fogtunk és mindannyian tudjuk, hogy a terv újabb győzelmeink kövessék. A béke védelmének acélos fegyvere. A debreceni üzemek és vállalatok dolgozói tervértékeik során minden alkalommal kihangsúlyozták, hogy a terv vállalásával, a felajánlásokkal, elmentésekkel a béke ügyéért lesznek újabb erőfeszítések. A vagongyárban éppen úgy lüktet a bűtorgyárban, vagy a ruhagyárban, dohánygyárban, hűsüzemnél, kenyérgyárban, vagy vgyük akármelyiket üzemünk, vállalatunk közül, a békéért való újabb és újabb eredmények elérése volt sugalmazója, üszlőzője a lelkes vállalatoknak.

Itt az ideje, hogy minden becsületese ember, hazáját szerető dolgozó paraszt és parasztasszony, mindenki kivétel nélkül fejtse meg a nagy kérdést: Megtette-e minden a béke védelmére?

A népek harcolnak a háborús gyújtogatók ellen: napjainkban világszerte új hősei születnek a békéért folyó harcban. A nagy szovjet nép olyan alkotásokkal erősíti hazáját, amelyeket még nem látott az emberi történelem. A nagy sztálini építkezések, — a tudományos felfedezések, az atomerő békés felhasználása, folyók megfordítása, sivatagok öntözése, — nemcsak a békés építést mutatják, hanem a mérhetetlen és egyre növekvő erőt is. Ennek a legyőzhetetlen erőnek a tudatában az emberiség békéje és boldogsága érdekében küzd a Szovjetunió a béketábor élén. S a Szovjetunió békejavaslatai előtt, a varsói békevilágkongresszus határozatai előtt hiába dugják be fülüket a háborús gyújtogatók. Ezek a javaslatok visszhangra találtak a békeszerető emberek százmillióinak szívében és mozgósították a népeket a békéért vívott harcra.

A szocializmust építő szabad országok a varsói határozatoknak megfelelően egymás után léptették életbe a béke védelméről szóló törvényét, amely szigorú büntetéssel sújtja azokat, akik háborúra uszítanak. A mi hazánkban is megszületett a béke védelméről szóló törvény. Országgyűlésünk ennek a törvénynek az életbeléptetésével is kifeje-

zést adott dolgozó népünk elszántságának, hogy: készek vagyunk a béke védelmére, készek vagyunk kemény kézzel lesújtani azokra, akik a halál ügyüköknél szolgálataiban állva a háborúra uszítanak, pusztításra készülönek.

A béke védelméről szóló törvény benne él minden becsületese ember szívében. És minél veszekedettebben készülönek ellenünk a gyilkosok, minél alattomosabban próbálják gyengíteni országunkat, annál határozottabban és bátrabban kell harcolnunk ellenük. A béke védelme eszlekedeteket, gyakorlati helytállást követel mindannyunktól.

Dolgozó népünk napról napra bizonyítja, hogy tud eszlekedni a béke megvédéséért! Bányáinkban, gyárainkban és falvainkban is a termelő munkában eddig soha nem látott eredmények születnek. Országunk dolgozó népe tudja, hogy minden új eredmény, a nagyobb teljesítmény, a több termelés erősíti hazánkat, erősíti a béketáborát. A hékét védjük, ha könnyörtelenül harcolunk a mindennapi életben azok ellen, akik a háború elkerülhetetlenségét hirdetik, azok ellen, akik igyekeznek rémületet kelteni, akik oktalan és gonosz harácsolással igyekeznek raktározni, árut rejtgetni, zavarni a közellátást.

Vannak még hazánkban az ellenségek, a háborús gyújtogatónak ügynökei, gaz kiszolgálói. Sokszor nagyon nehéz kikutatni bűneiket, leleplezni aknamunkájukat. Fokozott éberségre van szükség. Mindenütt, ahol bajok vannak, az élet minden területén, ahol elakad a munka, ahol zavar támad: keressük az ellenség kezét. Senki sem mondhatja azt, hogy nem az én ügyem a hibák kijavítása, az ellenség leleplezése; senki sem mondhatja, hogy nem az én ügyem a béke védelme.

Hányszor előfordul még, hogy nem takarékoskodunk üzemanyaggal, takarmánnyal, gondatlanul bánunk a ráncbízott gépekkel, értékekkel; nem ügyelünk arra, hogy minden pazarlás, minden oktalan fecseklés árt az országnak, árt a béke táborának.

A háborút emberek csinálják — emberek meg is akadályozhatják. Nincs az az áldozat, amelyet nem volna érdemes meghozni azért, hogy ne legyen háború, hogy megvédjük a békét.

A moszkvai Sztálin választókerület dolgozói egyöntetűen képviselőnek jelölték Sztálint a Legfelső Tanácsba

Moszkva: A moszkvai Sztálin-választókerület dolgozói megbizottai pénteken értekezletet tartottak az Oroszországi Szovjet Szocialista Köztársaság Legfelső Tanácsának február 10-i választásával kapcsolatban.

Az értekezleten Klimov, a „Szocialista munka hőse” címmel kitüntetett munkás indítványozta: „Kérjük fel vezérünket és tanítónkat — járuljon hozzá, hogy a Sztálin-választókerületben képviselőnek jelöljük.”

A választókerület dolgozóinak levele Sztálinhoz

„Drága Ioszf Visszarionovics! Mi, Moszkva város Sztálin-választókerületi munkásainak tudományos dolgozóinak, hivatanokainak, társadalmi szervezeteinek és a dolgozók szervezeteinek képviselői, nagy örömmel, egyhangúlag támogatjuk az elektromos üzem, a gázgyár a Szerbankov-kombinát, az elektrotechnikai üzem és a műszerüzem sokszáz kollektívájának határozatait, amelyek Önt jelölték az Oroszországi Szovjet Szocialista Köztársaság Legfelső Tanácsába a Sztálin-választókerület részéről.

Ezekben az örömteli napokban minden érzésünk és gondolatunk Önrel van drága Ioszf Visszarionovics, az Ön egész élete odaadó szolgálat a nép ügyéért, lelkésítő példa mindannyiunk előtt a kommunizmus győzelméért vívott harcban. Az Ön lángeszű vezetésével a szovjet nép élén harcolt elcsapatott, a Bolsevik Párttal felépítette és főrhetetlen erővé tette a szocialista államot hatalmassá tette hazánkat.

Ön volt az, Ioszf Visszarionovics, aki országunkat győzelemre vezette a Nagy Honvédő Háború nehéz éveiben.

A Honvédő Háború idején a szovjet társadalmi és állami rendszer az Ön bölcs vezetésével ragyogóan bizonyította fölényét és életképességét. A háború utáni időszakban a sokmillió szovjet nép adaadón dolgozott a kommunista építés hatalmas programjának megvalósításán.

A szovjet emberek nem sajnálták erőt és fáradságot, hogy a háború utáni ötéves tervet nemcsak teljesítsék, ahnem túl is teljesítsék.

Komoly sikereket értek el a szocialista mezőgazdaság dolgozói is. Drága Sztálin Elvtárs! Boldogan fogadtuk az Ön kezdeményezésére elfogadott kormányrendeletet az új nagy építkezésekről. Ezek az építkezések hatalmas lépést jelentenek a kommunizmus anyagi és technikai alapjának megteremtésében. Ezek az építkezések fényes bizonyítékai a szovjet állam erejének és békeszerető politikájának. De az Ön atyai gondoskodásának újabb megnyilvánulását is lájuk bennük. Ioszf Visszarionovics, hazánk felvirágoztatásáért és a szovjet emberek boldog életéért.

A felszólalók valamennyien lelkesen támogatták Klimov javaslatát.

Az értekezlet egyhangúlag határozta el, hogy Sztálint jelöli a moszkvai Sztálin-választókerületben és felkéri Sztálint, járuljon hozzá a jelöléshez.

Az értekezletről levelet írtak Ioszf Visszarionovics Sztálinhoz, mely többek között ezeket mondja:

A kommunizmus már nem távoli cél hanem közeljövő. Ön, Ioszf Visszarionovics sokra becsüli a lángoló szovjet hazaszeretetet. Az Ön vezetésével, a szovjet nép állhatatosan küzd a békéért és a népek közötti barátságért és együttműködésért. A Szovjetuniónagy példája kellesül az egész világ dolgozóit harcukban. Minden országban erősödik a béke híveinek mozgalmá és bárhogy dühöngnek az amerikai-angol háborús uszítók,

Jelölőgyűlések a Szovjetunión tiz szövetséges köztársaságában

Moszkva: A Szovjetunión 10 szövetséges köztársaságában február 18-án tartják a Legfelső Tanácsok választásait. A városokból és falvakból mindenütt érkeznek a jelölések népes választási gyűlésekről. Ezek a gyűléseken a kommunista és pártönkivüli dolgozók milliói együttesen jelölik képviselőiket az államhatalom legfőbb szervébe.

A Szovjetunión valamennyi népének nyelvén zeng a nagy Sztálinnak, az első jelöltnek, a szocializmus diadalai lelkésítőjének neve. Oroszok és kazakok, gruzok és azerbaidzsániak, moldvaiak és let-

tek, litvánok és tadzsikok — valamennyi szovjet ember kifejezi lelkés odaadását a Bolsevik Párt és a nagy Sztálin iránt. A dolgozók egyhangú lelkesedéssel jelölik a nagy Sztálin fegyvertársait, a Bolsevik Párt és a szovjet kormány vezetőit.

A Szovjetuniónban a gazdasági, kulturális és társadalmi tevékenység valamennyi területén nagy-szerű tehetségek nőttek fel. A dolgozók a nép legjobb fiait és leányait — munkásokat, kolhozparasztokat, értelmiségieket — jelölik.

A Szovjetuniónban a gazdasági, kulturális és társadalmi tevékenység valamennyi területén nagy-szerű tehetségek nőttek fel. A dolgozók a nép legjobb fiait és leányait — munkásokat, kolhozparasztokat, értelmiségieket — jelölik.

Az ENSz Politikai Bizottságának ülése

New York: Január 11-én, az ENSz Közgyűlés Politikai Bizottságának ülésén továbbra is a Korea kérdésében Kína ellen emelt amerikai rágalom szerepelt.

Paerson (Kanada) az úgynevezett „hármak csoportja” nevében felolvasott egy „kiegészítő jelentést”. A „hármak csoportjának” jelentésében ködös formában előadták azokat az „elvet”, amelyeknek célja szerzőik szerint a „tüzet szüntess” program „fokozatos” megvalósítása Koreában és az egységes Korea megteremtése.

A jelentés mindenekelőtt elveti a külföldi csapatok Koreából történő kivonásáról szóló javaslatot. Ezzel kapcsolatban a bizottság ülésén kizárólag azokat a javaslatokat vitatták meg, amelyeket a „kiegészítő jelentés” fejtett ki.

Jebb Anglia, Rau India és Stabell Norvégia képviselője felszólá-

lásaikban támogatták a „hármak csoportja”-nak javaslatait. Chauval, Franciaország képviselője felszólalásában rágalmozó kirohanásokat tett a kínai és a koreai nép ellen. Austin az Egyesült Államok képviselője felszólalásában szintén támogatta a „hármak csoportja”-nak jelentését és ugyanakkor azzal fenyegetőzött, hogy az Egyesült Államok folytatni fogja az agressziót a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság ellen, ha a „hármak csoportja”-nak jelentését elvetik.

A Li Szin-Man-kükk képviselője felszólalásában rágalomokat szórt Korea és Kína népére és minden módon magasztalta az amerikai agressziót.

Ezután J. A. Malik, a Szovjetunión képviselője szólalt fel, majd a chifei küldött tett rövid nyilatkozatot, amelyben támogatta a „hármak csoportja” elvet. Katz Suchy

Lengyelország képviselője felszóla-
lásában bírálta a „hármak csoportja”-nak jelentését. Felhívta a
Pártbizottság figyelmét arra, hogy a
jelentés megvitátott „eltek” is —
épp úgy, mint a „hármak csoportja”-
nak javaslatai — csak időnyelésre
szólgának MacArthur csapatai szá-
mára hogy ezután új erővel folytathassák az Egyesült
Államok agresszióját.

Lengyelország képviselője fel-
hívta a Politikai Bizottságot, hogy
vessen véget a kínai és koreai nép-
rágalmasának. Kijelentette, hogy a
koreai kérdést csak azon az úton
lehet reálisan megoldani, ha vala-
mennyi külföldi csapatot haladé-
ktalanul kivonnak Koreából és meg-
adják a koreai népek a lehetősé-
get, hogy maga döntse el a koreai
kérdést.

Az amerikai hatóságok elrendelték, a polgári lakosság hagyja el Tegu

Moszkva: Krajnok, a Litera-
turnája Gazettában a következőket
írja a koreai hadműveletek-
ről:

A koreai néphadsereg csapatai és
a kínai önkéntesek valamennyi
frontszakaszon folytatják előnyo-
mulásukat. A legerősebb harcok a
központi frontszakaszon folynak.
A támadásban lévő koreai csapa-
tok Vonzsu elfoglalása után délke-
leti irányban törtek előre.

A néphadsereg csapatai széles
rést ütöttek a fegyveres beavatko-
zók védelmében, 50 km-re nyomul-
tak előre és elérték Tanjant, a
Han-folyó felső folyásánál. Itt a
keletkoreai hegyek nyulványainál
a néphadsereg csapatai összeütköz-
tek az amerikai és liszinmanista
csapatok maradványaival.

A 2. amerikai gyalogoshadosz-
tály, amelyet még Északkoreában a
Cshonchon folyónál vertek meg,
hasztalan feltartóztatni próbálta a
koreai néphadsereg előnyomulását.
A londoni rádió január 11-én a kö-
vetkezőket jelentette:

Az eszakkoreaiak támadást
kezdtek és a szüntelen zárólüz el-
lenére előnyomultak. A 2. hadosz-
tály sietve visszavonult és fedezé-
tül a nemrég odaérkezett francia
csapatokat használja.

A londoni rádió jelentése sze-
rint a 8. amerikai hadsereg „fő-
erőt” a nyugati frontszakaszon
összpontosították, de az ameri-
kaiaknak az új vonalon sem siker-
ült megvédeniük lábukat.

Az amerikai és angol katonai
szemlézők rámuatlak, hogy a
néphadsereg kezében lévő felvo-
mulási terület kulcsát a szol-
gái ahhoz, hogy a néphadsereg
csapásokat mérhessen az ellenség-
re Tazson és Tegu irányában.

A hamburgi rádió jelentése sze-
rint az amerikai hatóságok elren-
delték, hogy a polgári lakosság
hagyja el Tegu.

Az Egyesült Államok hadügymi-
niszteriumának nem teljes adatai
szerint az amerikaiak emberveszte-
sége Koreában az elmúlt hét fo-
lyamán több mint 2500-zal növe-
kedett. Kínai lapközlemények sze-
rint a fegyveres beavatkozónak
csupán január első hetében mint
egy tízezer katonájuk és tisztjük
dől ki a csatasorból.

A koreai néphadsereg hadijelentése

Phenjan: A Koreai Népi
Demokratikus Köztársaság
népi hadserege főparancsnok-
ságának január 12-i hadije-
lentése közli, hogy a népi
hadsereg egységei a kínai
önkéntesekkel együtt az ösz-
szes frontokon folytatják tá-
madásukat és nagy vesztesé-
geket okoznak az ellenség-
nek.

A Vonzsu (Gensziu) felsza-
badításáért folytatott har-
cokban a népi hadsereg egy-
ségei komoly veszteségeket
okoztak az amerikai és liszin-

manista csapatoknak. Több
mint 2700 ellenséges tisztet és
katonát megsemmisítettek,
vagy megsebesítettek, köztük
több mint 1700 amerikai,
207 ellenséges katonát és
tisztet ejtettek foglyul. Nagy
zsákmányt ejtettek.

AMERIKA KOREAI ÁGYÚTÖLTÉLEKE

Páris: Az amerikai pa-
rancsnokság Vonzsu körzeté-
ben a francia és holland csapa-
tokat az amerikaiak visz-
szavonulására használta fel.

Az amerikaiak a Japán hadsereget fel akarják támasztani

Peking: A Rengó Cuszin
japán hírügynökség jelenti,
hogy az úgynevezett „légi
biztonsági hatóság” meg-
kezdte mindazon személyek
nyilvántartásba vételét, akik
a japán légierővel, vagy a
polgári légiforgalommal kap-
csolatban álltak.

Éz a tény tanúsítja, hogy
bizonyos körök a Japán légi-
erő és a haditengerészet fel-
támasztásán fáradoznak.

Maszuhara, az úgynevezett
tartalékos rendőrtisztület ve-
zérkari főnöke kijelentette,
hogy Japánban több mint 30
rendőrtábor létesítettek az
utóbbi időben. Lapjelentés
arról is beszámol, hogy a
tartalékos rendőrtisztület tag-

jai között egyre gyakoribbak
a szökések. Az amerikaiak
által toborzott japán zsoldo-
sok attól félnek, hogy harcra
vetik őket Koreában.

Washington: Az Egyesült
Államok külügyminiszterüme köz-
zétette a sajtóban azt a nyilatko-
zatot, amely szerint Truman John
Foster Dulak „nagyköveti” ran-
gban különleges képviselőjének ne-
vezte ki, hogy lebonyolítsa az
Egyesült Államok nevében a to-
vábbi tárgyalásokat, amelyek a ja-
pánai kérdés békés rendezés sikeres
megvalósításához szükségesek le-
hetnek.

Dulak rövid időn belül Japánba
utazik, „mint az elnök által a tár-
gyalások lebonyolításával megbí-
zott misszió vezetője”.

TSzCs-tagok állatai értékének visszatérítése és állatbeszerzési hitele

Termelőszövetkezetek és ter-
melőcsoportjaink elmúlt évi jó
eredményei és a tagok jó felvi-
gósító munkája következtében
újabb és újabb egyenlő gazdál-
kodó kis- és középparaszti kéri fel-
vételét a már működő termelőszö-
vetkezetekbe (csoportokba), vagy

újabb termelőszövetkezeteket vagy
csoportokat alakítanak. Az alap-
szabályzat rendelkezése szerint az
újonnan belépő tagok a háztáji
gazdálkodás mérjékét meghaladó
jóságállományukat beviszik a kö-
zös gazdálkodásba. A földművelés-
ügyi miniszterium azt javasolja a
termelőszövetkezeteknek és ter-
melőszövetkezet csoportoknak hogy
azoknak a dolgozó parasztnak,
akik termelőszövetkezet, illetve
csoport közös gazdálkodásba te-
hetnek, vagy tenyészkocát vittek
be, a tehénüket és tenyészkocá-
kért járó összeget a közös vagyon
gyarapítására szolgáló 15 százalék
levonása után egy éven belül fi-
zessék ki.

Kormányzatunk ezért, hogy a
termelőszövetkezeteknek, illetve
csoportoknak könnyebbé tegye
ezen összegek kifizetését, kedvez-
ményes hitelt biztosít.

A termelőszövetkezet, illetve ter-
melő csoporttagok háztáji gazda-
ságának fejlesztése érdekében a
kormányzat lehetőséget ad arra,
hogy a tehénnek és tenyészkocával
eddig még nem rendelkező tagok
is előírt feltételű hitelt vehessenek
igénybe telen, vagy tenyészkoca
beszerzésére. A háztáji gazdaság
számára tehén vásárló termelő-
szövetkezet (termelőcsoport) ta-
gok 1500 forintos hitelt kaphatnak.
A tenyészkocát vásárló tagok pe-
dig 300 forint hitelt vehetnek
igénybe.

Az állatvásárlási hitelek igény-
bevételének ügyében a járási ta-
nácsok mezőgazdasági osztályához
kell fordulni.

Földközítengeri támadó tömb létrehozására törekszik az USA

Moszkva: A Krasznaja Zvezda
nemzetközi szemléirője megállapí-
tja, hogy az USA erősen foko-
zza nyomását a közel- és kö-
zépkeleti országokra, hogy kiero-
szakolja bekapcsolódásukat a
földközítengeri katonai és poli-
tikai tömbbe, amelynek hováso-
lásán Washington több év óta
fáradozik. E cél érdekében fel-
használják mind a durva zsaro-
last, mind pedig a közvetlen meg-
vesztegetést. Az amerikai imperi-
alisták agresszív terveikben
mindenekelőtt Törökország és
Görögország urainak szánják a
Földközi-tenger keleti vidékén a
főalakójok szerepét.

A török és görög nemzetgyűlés
vezetői között december elején
tárgyalások kezdődtek katonai
szövetség kérdésében. Ugyanakkor
az izraeli államfő titkos
tárgyalásokat folytatott Venizelo-
sz görög miniszterelnökökkel.

Az amerikai tömb megvalósítá-
sával kapcsolatos kísérletekkel
függ össze Venizelosz görög mi-
niszterelnök egyiptomi utazása
is. Az USA imperialistái agresz-
ziós támaszpontját akarják vál-

toztatni Közép- és Közelkelet or-
szágait. E cél érdekében durva
nyomást fejtenek ki. Ilyen esz-
közökkel azonban nem lehet bizo-
sítani azoknak a népeknek tá-
mogását, amelyeknek véro-
arán az imperialisták világalural-
mukat megvalósítani akarják —
hangsúlyozza befejezésül a
Krasznaja Zvezda szemléirője.

Izambul: A Son Telegraf c.
török lap közli, hogy a török
köztársasági elnök fogadta Rob-
ert Carney tengernagyot az
Atlanti Óceán keleti részén és a
Földközi-tengeren működő ameri-
kai haditengerészeti erők pa-
rancsnokát. A lap szerint a ten-
gernagy Görögországba, Iránba
és Szaud Arábiába is ellátogat,
január végén pedig Malta sziget-
én amerikai és angol tisztekkel
fog tanácskozni. Ezen a megbe-
szélésen megvitatták a „közép-
keleti védelem tervét” és azt a
kérdést, hogy az északatlanti
szerveződés aláírói „hogyan tart-
sák ellenőrzésük alatt a Föld-
közi-tenger körzetébe tartozó
tengeri utakat”.

Mangalica sertéseket kell tenyészteni Hajdú-Bihar megye egész területén

Az állattenyésztés és takar-
mánytermelés fejlesztéséről ki-
adott minisztertanácsi határozat
értelemben a földművelésügyi
miniszter most kiadott rendelete
részletesen megállapítja a ten-
yésztkörzeteket és intézkedik a
tenyésztkörzetek megfelelő fajta-
jú állatállományval való ellátá-
sáról.

A nem megfelelő fajtájú apa-
állatokat 1952. év végéig ki kell
vonnai a kötenyésztésből, illetve
a fajtájuknak megfelelő tenyész-
körzetbe, esetleg zárt tenyésztele-
ket kell áthelyezni. Minden állattartó
köteles a tenyésztelekbe be nem o-
sztott vagy a tenyésztkörzetnek
meg nem felelő fajtájú, feléves-
nél idősobb bikát, vagy ménesi-
kőjűt az illetékes községi (vá-
rosi) tanács végrehajtó bizottsá-
gának 1952. február 12-ig beje-
lenteni.

Nem a tenyésztkörzetbe beo-
sztott, vagy a tenyésztkörzeteknek
meg nem felelő fajtájú, de ten-
yésztségi és keresztelezési célt szol-
gáló zárt tenyészteleket csak a föld-
művelésügyi miniszter külön en-
godejével szabad létesíteni.

A rendelet függeléké részlete-
sen meghatározza a lovak ten-
yésztkörzeteit. Előírja továbbá,
hogy Baranya, Békés, Csongrád,
Somogy és Zala megyékben a
magyar tarka szarvasmarha
hús-, tej változatát, az ország
többi részén pedig a tej-hús vál-
tozatát kell tenyészteni.

Fehér húsértést kell tenyész-
teni többek között Szabolcs-Szat-
már megyében, a tiszalöki járás-
ban.

Mangalica sertéseket kell ten-
yészteni Hajdú-Bihar megye
egész területén, Szabolcs-Szat-

már megyében a baktalóránthá-
zi, csengeri, fehérgyarmati, Ke-
mecei, kisvárdai, mátyásfalvi,
nagykálói, nyíratornai és vásá-
rosmaményi járásokban. A felső-
rölt járáshoz tartozó helyse-
gekben csak az említett fajta-
sertések tenyészendők. Az or-
szág többi részén lehet reher-
húsértést, vagy berkszíri
mangalicával vegyesen tenyész-
teni, de itt is a tisztavérű ten-
yészést kell kifejleszteni.

A juhtenyésztés terén úgy in-
tezkedik a rendelet, hogy Bács-
Kiskun megye területén a cigá-

ját az ország többi részén pedig
a fésűsmerinói juhok kell ten-
yészteni.

A baromfitenyésztésnél előírja
a rendelet, hogy az ország egész
területén a magyarfajta tyúk fe-
hér, sárga és kendermagos szín-
változatát kell tenyészteni, tojás
és hústermelő jelleggel. Az or-
szág egész területén teljesen fe-
hér tollazatú ludat, a pekingi és
pekingivel javított fehér tolla-
zatú magyar kacsa, a bronz-
pulykát és a kékeszürke szín-
változatú gyöngytyúk fajtát kell
tenyészteni.

Böszörmény élen a tengeribegyűtésben

A kukoricabegyűjtés során Haj-
dúböszörmény a múlt napi igen
jó teljesítményével kiugrott elő-
tört, megelőzte a városok között
állandóan vezető Hajdúszoboszlót.
300 mázsán felül gyűjtött be Haj-
dúböszörmény dolgozó parasztsá-
ga egy nap alatt, hét dolgozó pa-
raszt különösen szép teljesítményt
nyújtott, egymást mutták felül a
tengeribegyűjtés sikere érdekében.
Hajdúböszörmény az előirányzott
mennyiségnek 80,2 százalékát adta
be, míg Hajdúszoboszló eredmé-
nye 75,1 százalék. Debrecen telje-
sítménye a begyűjtésnél 58 száza-
lék, utolsó helyen változatlanul
Hajdúnánás áll 30 százalékkal.

A járásközött a püspökkladányi
járás már 93 százaléknál tart,
a biharkeresztesi járás 83 százalé-
kos eredményével szemben tartja
első helyét megyei viszonylatban
éppen úgy, mint a járásközött.
A derecskei járás az előírt meny-
nyiségnek 70, a debreceni járás
66 százalékát gyűjtötte be, kevés-
sel mögöttük van a nagylétfai és be-
rettyőújfalu járás. A polgári jár-
rás javított, 38,6 százalék az ered-

ménye, de nem tud elkerülni az
utolsó helyről.
Hajdú-Bihar összesített eredmé-
nye 73,2 százalék, eddig 168 vagon
tengeri gyűlt beadásra Hajdú-Bi-
harban.

Új vállalatok munkaerőszükséglete

A Magyar Közlöny január 13-i
számában megjelent a miniszter-
tanács rendelete az új vállalatok
munkaerőszükségletének biztosítá-
sáról. Ötéves tervünk beruhá-
zásai során létesítendő új vál-
latok munkaerőszükségletéről
kormányzatunk szervezeten gon-
doskodik. Szükségletének bizto-
sításáért az illetékes miniszter
felelős, aki köteles az új vállalat
igazgatóját és műszaki vezetőjét
a vállalat működésének megke-
zdése előtt legalább egy évvel, fő-
könyvelőjét és személyzetét osz-
tályvezetőjét pedig a vállalat mű-
ködésének megkezdése előtt leg-
alább félévvel kinevezni.

Több dolgozó paraszt példát mu-
tatott a kukoricabegyűjtésben. —
Hajdúszoboszló Szőlősi Józsefné 4
holdas kisparaszt hat mázsa ten-
gerit ajánlott fel.

— Így védhetjük meg a békét —
mondotta —, ha elősegítjük a ku-
koricabegyűjtés sikerét.

Ifj. Kapusi Sándor 3 holdas kis-
paraszt 5 mázsa, id. Kapusi Sán-
dor 7 holdas középparaszt 4 má-
zsa csöves tengerit adott be önként,
lelkesen.

— A dolgozó parasztnak — mon-
dotta — a begyűjtés teljesítésével
járulnak hozzá az országépítéshez,
az ötéves terv megvalósításához.
Dolgozó parasztnak kövessék pél-
dánkat, előre a tengeribegyűjtés
sikeréért...

Hajdúböszörmény szép teljesí-
ménye teljes elismerést érdemel. —
Beigazolja azt, hogy helyes népre-
velő és szervező munkával ered-
ményesen fokozni lehet a kukori-
cabegyűjtés lendületét.

2 oldal

Igy nőtt napról-napra a béketábor

Ma délelőtt 10 órakor Péter János püspök nyitja meg a Békekiállítás a Magyar-Szovjet Társaságban

Fürgén kopogtak a kalapácsok még szombat éjszaka is a Magyar-Szovjet Társaság nagytermében. Munkások és diákok serényen dolgoztak, hogy a Békekiállítás hatalmas szép tablóját izlésesen elhelyezzék a falak mentén és a terem közepén.

A dekorációról is gondoskodtak. Vörös drapéria vonja be az egész termet. A bejáratokat piros függönyök tarkarják, a terembe belépőt a békeharc jelmondatai fogadják.

Végigjártuk a pérceről-percre szebbé váló kiállítási termet. Egyik oldalon hatalmas felnagyított békeív fényképe látható. Rajta az egyszerű emberek aláírásai. Fölötte pedig számadatok bizonyítják, hogyan nőtt napról-napra a béketábor ereje és külön csillaggal vannak megjelölve azok az államok, amelyekben a békealáírások gyűjtése még folyik.

Másik képen néphadseregünk fiatal katonáit látjuk. Néphadseregünk a béke őre. Fiatal tisztek mosolygós arcán néz velünk szembe. Munkások, dolgozó parasztek fiaik. Az esztergápad, a kohók, a traktorok mellől jöttek el a hadseregbe, hogy fegyverrel a kezükben védjék mindnyájunk legféltettebb kincsét, a békét.

Minden, ami ebben az országban van, minden építés, termelés és munka a békéért van. A béke megvédését szolgálják nagyüzemeink, a termelőcsoportok, az állami gazdaságok, munkások, dolgozó parasztek, néphez-hű értelmiségiek.

Látjuk a képeken a napusgaras tájakat, a termelő gyárakat, a diadalmas kenyérszátára induló kombajnokat, és látjuk a grafikonokon, milyen hatalmas lendületet adott a szentermelésnek a békéért vívott harc.

Az iskolákban erről írnak dolgozatokat a gyerekek. Egy falitáblán pedig csak azok a rajzok láthatók, melyeket az iskolások készítettek, mikor békefeladványt kaptak.

Kiálló ellentétként, az építés és boldog élet országai mellett a kiállítás bemutatja, milyen az élet az imperializmus országában. Képeket látunk, melyeken hosszú sorban rongyosan, éhezve asszonyok és gyerekek menekülnek az amerikai légiközlekedés támadása előtt. Füstölő romok, megsemmisített hullák, szenvedés, vér és halál uralkodik arra, ahol az imperializmus a hidegháborút melegé változtatták.

Más helyen gumibotos rendőroket látunk a fényképeken. Sztrájkoló munkások ellen támadnak, vagy a stockholmi békefelhívásra aláírástgyűjtőket hureolják el. Így van ez Francia-, Olasz- és Nyugat-Németországban, Belgiumban vagy Hollandiában. Mert a Marshall-terv minden nyugateurópai országnak nyomort és szenvedést, a kizsákmányolás soha nem látott mértékét hozta „ajándékul”.

A béke és a háború politikai

kája és annak eredményei sorakoznak fel a képeken. Egyik kiálló ellentéte a másikkal. Egyik helyen napusgaras boldog szocialista jövő tárul ki, másik oldalon a halálgyárosok pokoli tervei nyomán a világkatasztrófa ijesztő réme fenyeget.

Nálunk a békéért harcolunk erőnk minden megfeszítésével, ott gyilkos fegyvereket gyártanak. Nem kétséges, hogy a dolgozók a két világ, a két jövő közül melyiket választják.

Már választottak. Nyolcszázmillió békealáírás hirdeti, hogy a világ dolgozóinak összefogása megvédi a békét.

Ezt tükrözi vissza a kiállítás, melynek megnyitására ma, vasárnap délelőtt 10 órakor kerül sor. Péter János püspök, a Béke Világtanács tagja tart ünnepi beszédet. A kiállítás január 28-ig reggel 9 órától este 7 óráig állandóan megtekinthető.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa törvényerejű rendeletet fogadott el a Kossuth-díj alapításáról szóló törvény módosításáról

Eddig minden évben huszonöt 20.000 forintos, ötven 10.000 forintos Kossuth-díjat lehetett kiosztani. A most elfogadott törvényerejű rendelet értelmében ezentúl a legkimagaslóbb teljesítmények jutalmazására 50.000 fo-

rintos díjat is lehet kiosztani az eddigi 20.000 és 10.000 forintos díjakon kívül. A törvényerejű rendelet egyik kategóriában sem korlátozza a kiosztható díjak számát, tehát minden évben annyi díjat fognak kiosztani, ahány arra

érdemes jelölt van. A Kossuth-díjjal a tudomány, művészet és irodalom terén, valamint a szocialista építő munkában legjelentősebb eredményeket felmutató személyeket kell jutalmazni.

Amikor összetalálkozott a Déri Múzeum néprajzi gyűjtőjével a találkozás eredményeként a pusztai juhász kenőcsére, éppúgy válik feleslegessé a méces is, hiszen nemsokára már a villany is eljut a pusztákig. A méces is odakerül a múzeumba...

Veress Sándor idős debreceni ember, aki a Szabó Kálmán-utca környékén igen ismert valaki, még 1898-ban készített egy *tamburát*. Az ősi népi zeneszerszám most Veress bácsi adományaként a múzeumba került.

Nemcsak az öregek, a fiatalok is gyarapíthatják a múzeum néprajzi anyagát. Példa erre a kis *Süveges Béla*, hajdúszoboszlói gyerek *madaraspuskája*, amely egy ügyes néprajzi gyűjtő, Bércs András révén került most ide a kiállítási tárlóba. Süveges Béla verébre ment „vadászni” a magakészítette ötletes puskával,

amikor összetalálkozott a Déri Múzeum néprajzi gyűjtőjével. A találkozás eredményeként a pusztai juhász kenőcsére, éppúgy válik feleslegessé a méces is, hiszen nemsokára már a villany is eljut a pusztákig. A méces is odakerül a múzeumba...

Veress Sándor idős debreceni ember, aki a Szabó Kálmán-utca környékén igen ismert valaki, még 1898-ban készített egy *tamburát*. Az ősi népi zeneszerszám most Veress bácsi adományaként a múzeumba került.

Nemcsak az öregek, a fiatalok is gyarapíthatják a múzeum néprajzi anyagát. Példa erre a kis *Süveges Béla*, hajdúszoboszlói gyerek *madaraspuskája*, amely egy ügyes néprajzi gyűjtő, Bércs András révén került most ide a kiállítási tárlóba. Süveges Béla verébre ment „vadászni” a magakészítette ötletes puskával,

amikor összetalálkozott a Déri Múzeum néprajzi gyűjtőjével. A találkozás eredményeként a pusztai juhász kenőcsére, éppúgy válik feleslegessé a méces is, hiszen nemsokára már a villany is eljut a pusztákig. A méces is odakerül a múzeumba...

Veress Sándor idős debreceni ember, aki a Szabó Kálmán-utca környékén igen ismert valaki, még 1898-ban készített egy *tamburát*. Az ősi népi zeneszerszám most Veress bácsi adományaként a múzeumba került.

Nemcsak az öregek, a fiatalok is gyarapíthatják a múzeum néprajzi anyagát. Példa erre a kis *Süveges Béla*, hajdúszoboszlói gyerek *madaraspuskája*, amely egy ügyes néprajzi gyűjtő, Bércs András révén került most ide a kiállítási tárlóba. Süveges Béla verébre ment „vadászni” a magakészítette ötletes puskával,

amikor összetalálkozott a Déri Múzeum néprajzi gyűjtőjével. A találkozás eredményeként a pusztai juhász kenőcsére, éppúgy válik feleslegessé a méces is, hiszen nemsokára már a villany is eljut a pusztákig. A méces is odakerül a múzeumba...

Veress Sándor idős debreceni ember, aki a Szabó Kálmán-utca környékén igen ismert valaki, még 1898-ban készített egy *tamburát*. Az ősi népi zeneszerszám most Veress bácsi adományaként a múzeumba került.

Nemcsak az öregek, a fiatalok is gyarapíthatják a múzeum néprajzi anyagát. Példa erre a kis *Süveges Béla*, hajdúszoboszlói gyerek *madaraspuskája*, amely egy ügyes néprajzi gyűjtő, Bércs András révén került most ide a kiállítási tárlóba. Süveges Béla verébre ment „vadászni” a magakészítette ötletes puskával,

150 holdas sírmezőt találtak a Hortobágyon

A Hortobágyon folyó nagy arányú földmunkák során az Árkusparton mintegy 150 holdas sírmezőre bukkantak. Neolitikus sírokon kívüli igen sok népvándorláskori, majd honfoglaláskori sírt bontott ki a csatornaépítő földmunkások csákánya. Egyetlen árokban például 14 sírt találtak. Értékesek azok a honfoglaláskori sírok, amelyekben a halott mellé lovat

PJATNYICKIJ UTJÁN...

Hogyan gyűjtötték össze a debreceni népi együttes tagjai táncukat — Beszélgetés Mikulási Bélával —

Próbál a debreceni népi együttes. Utamessen hajladoznak a fiatal lányok és fiúk. Mikulási Béla a táncrészleg vezetője mosolyogva nézi a gyakorlatot.

— Hogyan? — csodálkozunk. — Hát még mindig folynak a próbák a betanult táncokból?

— Természetesen, — felel Mikulási Béla. — A bemutatón láttott műsor minden egyes számát az ott nyert tapasztalatok alapján kijavítjuk. Így lehet tökéleteset és művészt alkotni.

Arra volnánk kíváncsiak, hogy a szép táncokat hogyan sikerült összegyűjteni ilyen rövid idő leforgása alatt.

— Nem volt rövid idő, hosszú hónapok alatt jutottunk ideig. A gyűjtés is csak akkor indult meg, mikor egy esemény felrúta a debreceni táncosokat.

— Mi volt ez az esemény? — 1950 tavaszán Debrecenbe látogatót el a Pjatyickij együttes. Kirobbanó siker jellemezte be-

mutakozásukat. Ekkor ocsúdtak rá először Debrecenben, hogy milyen gazdagság rejlik a népművészetben, emellett milyen jó agitációs eszköz lehet a tánc is.

Azt látták ugyanis, hogy Pjatyickiek nem a maga nyers formájában mutatták be az orosz parasztek táncait, hanem feldolgozták, színpadra alkalmazták.

Mindaz új volt a debreceniek számára. Aztán ők is mutattak be a szovjet vendégeknek a hajdúsági táncokból. Zaharov, az együttes művészeti vezetője megdicsérette lelkesedésüket, de kritikát is mondott: Arról beszélt, hogy a magyarok elég mostohán bánnak a népi táncok kultúrájával, pedig valószínű, hogy itt is gazdag tárháza van a népi művészeteknek.

A kritika után összeültek a debreceni táncgyűjtés vezetői. A főkérdés az volt, hogyan kel-

lene egy olyan népi együttesfélélt összehozni, amilyen a Pjatyickieké. Az együttes természetesen

táj-jellegű lenne és felölelné Hajdú-Bihart és Szabolcs-Szatmár is. A nemzetiségekről sem feledkezni meg. Erről folyt a vita, melynek során súlyos ellenvetések is támadtak. Nincs helyi tánc. És ha tánc nincs, akkor együttest sem lehet létrehozni. A táncrészleg a népi együttes gerincét. Egy tekintélyes népitánc szakember nemrégiben végigkutatatta az egész Hajdú megyét, mégsem talált hajdúsági táncot.

A vita hosszú ideig húzódtott, de végülis megalakult Debrecenben és nagy sikerrel be is mutatkozott az első népi együttes az országnak. A Magyar Dolgozók Pártja megyei bizottsága lépett közbe a következő szavakkal:

— Ugy látszik, mintha nem volna tánc. De lennie kell. Nyomozni kell utána és dolgozzak fel.

És a későbbiek igazolták, hogy a megyebizottságnak lett igaza. A fiatalok munkához láttak. Legelőször kéthetes szakmai-

elméleti és politikai kiképzés után az üzemek és tömegszervezetek legjava táncosai — a tervezett népi együttes tagjai — szétszédtek a környéken. Táncokat nyomoztak. Először egy hortobágyi ember jegyezte meg a kis kultúráműsor láttán, melyet a táncosok körültköz során bemutatottak, — hogy náluk ezt a táncot valamikor nem így táncolták. Fogta magát a kérdés nélkül is megmutatta, hogyan. Igen nagy lett az öröm a csoportban. Egy új, eddig ismeretlen hortobágyi kanásztáncot fedeztek fel.

A csoport egyik részlege Vértesszécsre vonult el. Meglátogatták a cigányokat is. Rajóttek, hogy a cigányok szebbnél-szebb remekbéllel remekbéllel táncokat tudnak. Nehezen ment, hogy rábírták őket a tánc bemutatására. Ezernyi felfuráng segítségével, végre is sikerült megszerezni ezt a táncot is.

Mikulási Bélának a táncrészleg vezetőjének aztán más is eszébe jutott. Szatmárőrökön, Híres táncos falu. Ott biztosan lesz eredmény. Két évvel ezelőtt arra járt. Gyönyörű népitáncokat látott.

Egnek a falunak hagyományos táncait a gyöngyöbokrétások kiforgatták, maguknak akartak vele pengőre váltott sikert szerezni. Az eset óta Szatmárőrökön görbe szemmel néznek arra, aki táncot akar gyűjteni. A csoport tagjainak mégis sikerült táncot hozni Szatmárőrökötől.

Krizsán Főke egy hajdúsági öreg nénitől hallotta, milyen táncot jártak feljűk lakodalmak alkalmával a lányok fonatos kaláccsal. A néni hajlót korára való tekintettel már nem járhatta el a táncot, de élelken emlékezteti minden mozzanatára és azt emlegette téviről-hegyire.

Igy szedték össze a bemutatott első műsorát kitöltő táncokat. Mikulási Béla vállalta az ököritői táncokat, Krizsán Bőske a kunkalácsost, Varga Gyula a hangulatos cigánytáncot, Bércs András a hortobágyit. Ők négyen lettek a táncrészlet művészeti bizottságának tagjai és állandó próbákon esiszolják a gyűjtött kincseket, hogy még szebb, még kifinomultabb, még művészebb legyen csillogásuk.

ÖTÉVES TERVÜNK MÁSODIK ÉVE A MEZŐGAZDASÁGBAN

A növénytermelés és az állattenyésztés fejlesztésére az idén 171.940.500 forintot fordítottunk, majdnem százmillióval többet, mint az előző évben. Ez a szám nagyon jó mutatója, mit kap mezőgazdaságunk az öt éves terv második esztendőjétől, mennyire megvan az a mód, hogy e téren is mind jobban felszámoljuk elmaradottságunkat.

Kiszorítjuk a szárazságot

A szántóterület nagysága tovább növekszik. Ugyanakkor egyre nagyobb területről szorítjuk ki a szárazságot az öntözéssel — majdnem kétszer akkora területet teszünk öntözhetővé az idén, mint a múlt évben.

Uj növények honosodnak meg magyar földön. A gyapot már kiadta a próbát, ez évben ötszöröseket vetjük a tavalyihoz képest. Még több ruha kerül ezután dolgozóinknak. Szép sikerekkel kecsegtet bennünket a gumipity-pang is. Az idén — kísérletképpen — néhány nálunk még ismeretlen növényt is természetünk. Ezekkel a növényekkel parasztküldött ségünk a múlt évben ismerkedett meg a Szovjetunióban.

A minőségi vetőmagvak széleskörű elterjesztése, a műtrágya beszerzése, a gépi munka szélesebb körben való alkalmazására 80 millió forint összegű segítséget kap a dolgozó parasztság.

Zöldövezetek

Zöldség-, gyümölcs-, szőlőtermelésünk elmaradottságát nagymértékben felszámoljuk. Budapest és az ipari városok zöldségellátását a jobb ellátása érdekében „zöldövezeteket” létesítünk a városok körül, szerződéses termelőkkel biztosítjuk, hogy több és jobb főzelékféle, több és jobb gyümölcs jusson dolgozóinknak. Főleg állami gazdaságainkra, termelőszövetkezezeinkre várnak ezen a téren nagy feladatok. Pótoljuk a kiéregedett szőlőket. Nagyban fellendítjük a kertészetet — ennek érdekében a kelly szakoktatásról is gondoskodnak az illetékes szervek. Fásítás céljára 15 millió forintot fordítunk.

Állattenyésztésünk fejlesztése érdekében különösen fontos takarmánygyártásunk termelésének fokozása. Szántóföldi takarmánytermelés növelésével, rétek, legelők megjavításával, másodnövények betáplálásával érjük el, 1951-ben szántóföldünk 11 százaléka vetünk szántóföldi takarmányt — állami gazdaságainkban, termelőszövetkezeinkben meg nagyobb lesz az idén, mint a múlt évben.

Még jobban kiépítjük az állategészségügyet. E célból már az idén 10 állategészségügyi rendszert szervezünk a szovjet tapasztalatok felhasználásával. A mindéggyógyító és szarvasmarhatenyésztés érdekében ez évben egész sor mesterséges megtermékenyítő állomásokat létesítünk és két állomást.

Széleskörű szakoktatás

Igazán eredményessé az általános mezőgazdaságunk elmaradottságának felszámolása, hogy még tovább fejlesztjük a mezőgazdaságunk szakoktatását és a tudományos kutatómunkát. Céljaink tovább épül a mezőgazdasági egyetem, a felsőfokú oktatás biztosítására. Csak az állattenyésztésben az idén 110.000 dolgozó részvétel tanfolyamok oktatásában, középfokúban 1800, felsőfokúban 800. Munkás és dolgozó parasztiak számára előtérrel széles lehetőségek nyílnak meg ezzel.

A kísérletek és tudományos kutatások támogatására kormányunk 30 millió forintot irányoz

4 oldal

1951 január 14.

elő. Jelentős területen végzünk az idén talajvizsgálatokat. Tudósaink, kísérleti intézményeink feladata lesz az idén a többi között, hogy szárazságtűrő, bőtermő kukoricát, nagy takarmányértékű lucernát állítsanak elő, dolgozzanak ki olyan öntözési módot, amellyel holdanként legalább száz mázsás szénatermést lehet elérni, stb.

Uj gépek ezrei

A mezőgazdaság az idén is hatalmas támogatást kap az ipartól. Műtrágyatermelésünk másfél-

szerezésre nő a tavalyinak. Még több állami gazdaságunkban, géppalánásokon jelennek meg az arató-cséplőgépek. Géppalánásaink száma tovább nő, még inkább megerősödik az eddigi gépi ereje. A dolgozó parasztság munkáját nagy tömegben kibocsátott kaszálógépek, fűkaszálók, stb. könnyítik meg. Így kibocsátunk 250 traktoros és 700 fogatos fűkaszálót, 1000 darab lőgerehlyét, silótöltőt, rétboronát, motoros szecskavágót, kalapácsos darálókat, nyíró-fejő- és egyéb munkagépek százait és ezreit.

Szabotálnak a kulákok, rémhírekkel akarnak zavartkeltetni

Hajdú-Bihar megyében sorozatosan leplezik le a szabotáló, kártevő kulákokat. Nyírmártonfalván Macci József kulák 60 mázsa kukoripát rejtett el. Nem szállította be átvételre elrejtette, hogy majd állataival eledi fel. Kártevő cselekedetével azt akarta elérni, hogy minél kevesebb cukor kerüljön a dolgozók asztalára.

Hajdúhadházon Szunka Sándor darálómajom tulajdonos, kupeculákat tettenérték, feketén vágott sertést és feketén darált a malmában. A sertést elkobozták, a darálólétszerelést átadták a gépalánásnak, amely üzembe helyezte.

A kulákok most a petróleum fronton igyekeznek zavartkeltetni, rémhírekkel terjesztnek, orbaálást szerveznek, arra igyekeznek rábírní a dolgozó parasztságot, hogy a rendes szükségleten felül nagyobb mennyiséget vásároljon fel.

Nyírcsádon a kulákok agitációja nyomán Kerti Józsefné több iskolás gyermeket fogadott fel 10 fillérrért, akiket sorba elküldte a

szövetkezetekbe üzemeltetésre, majd az így összegyűjtött petróleumot demizonban tarolta. A helyi hatóságl szervek a tanács leplezte Kerti Józsefné petróleumhalmozását, a központi híradón keresztül leplezte és megbélyegezte a kulákok mesterkedését és azokat a kípellengézte, akik felültek a kulákok kártevő hírvérsé- nek. A népnevelők is sikeresen leplezik le és cáfolják meg az ellenséges bomlasztó tevékenységet.

Rét- és legelőgazdálkodási tanfolyam indul Debrecenben

A minisztertanács ismeretes határozatával központi kérdésnek jelölte meg az állattenyésztés fejlesztését, a takarmánytermelés két éves növelési tervét. A mezőgazdaságra igen nagy feladatot vár az állattenyésztés fokozására, a takarmánytermelés nö-

Levél az eredményes gyapottermesztésről

Egyik legutóbbi számunkban beszámoltunk arról, hogy Hajdú-Bihar megye a gyapottermelés egyik középpontjává lett. Az alábbiakban az eredményes gyapottermelésről közölünk érdekes levelet.

Termelőcsoportunkban tavaly két és fél hold területet készítettünk elő gyapotvetésre. A talaj középkötött, jó talajszerkezetű és egy évvel ezelőtt volt trágyázva. A tarlómunkák után 25 cm-es mélysztást adtunk a talajnak kora ősszel. Tavasszal pedig kiszórtuk a műtrágyát, utána tárcsáztunk és hengereltünk. Április 17-én, mikor 11 fokra emelkedett a talaj hőmérséklete, elvetettük a gyapotmagot 60 cm-es sortávolságra és 3 cm mélyen.

Kelés után, május 5-én kézi tolokápvaj saraboltunk amit május 19-én újra megismerteltünk, hogy a talaj felszíne porhanyós maradjon. Június 15-én kézikapával kapáltunk, július 3-án pedig a sorközöket tolokápvaj saraboltuk és utána egyeltük. Az egyelést úgy végeztük, hogy a két és fél holdas tábla

egyik felében minden méterem 5-6 szál gyapotnövényt hagyunk, a másik felében pedig 8-10 szálát.

Ahol sűrűbbre hagyjuk, ott hamarabb érett a gubó, ahol viszont ritkább volt, ott később nyíltak ki a színes gyapotvirágok, de szebb és jobbminőségű gubót kaptunk.

Augusztus 17-én permetereltünk, augusztus 28-án pedig elvégeztük a kacsolást, és augusztus 30-án nagy örömmel megkezdtük a gyapotszűretet, amit aztán egész november végéig folytattunk.

Sokat segítettek a gyapottermesztés munkájában a gyapottermelő vállalat szakemberei, akik jótanácsokkal láttak el bennünket.

Igy értünk el olyan eredményt, amit remélni sem mertünk. A két és fél kataszteri holdon, az utolsó szállítással összesen 20 mázsa 60 kilogramm gyapotot termeltünk, amiért igen szép pénzt kaptunk a csoport.

SZABÓ ANNA
gyapottermesztési brigádfővezető,

velésére, amely kiegészíti a növénytermelés védelmét és fejlesztését. Az állattenyésztés fokozása és a takarmánytermelés növelése szorosan összefügg a rétek és legelők korszerű javításával. Hajdú-Bihar megyében sok helyen elhanyagolt a legelő és réti,

nem kezelik, nem fejlesztik gazdaságosan. A legeltetési társulatokban kevés a megfelelő képzett szakember és ennek következménye, hogy az állatok takarmányozása, a legeltetés, a legelő karbantartása sok esetben nem kielégítő.

A kormányzat a mezőgazdasági szervek bevonásával az állattenyésztés, a takarmánytermelés fokozása érdekében segíteni kíván ezen is. Egyhetes rét- és legelőjavítási, rét- és legelőgazdálkodási szaktanfolyamot rendez Debrecenben. Az első tanfolyam január 22-én, a második február 12-én kezdődik. A debreceni tanfolyamokon résztvevőnek Hajdú-Bihar megye minden részéről, legeltetési társulatok tagjai, egyéni legelőgazdák, és középparaszokok. A tanfolyamon megismertetik a hallgatókkal a rét- és legelőjavításhoz szükséges szakismereteket, a helyes gazdaságos rét- és legelőkezelést, megismertetik a hallgatókkal a világ legfejlettebb mezőgazdaságával rendelkező hatalmas Szovjetunió kimeríthetetlen gazdag tapasztalatait, hogy ezt gyakorlatban felhasználhassák a legelők és rétek javítására.

A nagyjeleltésű tanfolyamok elősegítik a minisztertanács határozatának Hajdú-Bihar megyében való maradéktalan megvalósítását az állattenyésztés fokozására és a takarmánytermelés növelésére.

A mezőgazdasági szervek közlönben januárban Debrecenben takarmánygazdálkodási szaktanfolyamot is rendeznek a termelőszövetkezeti tagok, dolgozó parasztok részére. Ez a tanfolyam január 29-én kezdődik Debrecenben. Február elején megállapítandó tanfolyam, majd háromhetes tanfolyam indul, elsősorban a termelőszövetkezeti tagok részére.

A PARASZTOK SORSA A KAPITALISTA ORSZÁGOKBAN

A népi demokráciák ellen irányuló nyugati rádiópropaganda a legújabb hazugságot talán a népi demokráciák országok parasztságról találja ki. Földbirtokosoktól megfosztott földesurak vak gyűlöletével és esztelen ségével becsürik a mezőgazdaság szocialista átalakítását. Ugyanakkor mélyesleges hallgatásba burkolódnak arról, milyen a parasztság sorsa a nyugateurópai országokban. Azt ezeket elhárítják, hogy „áldott esendő és béke” korszak a nyugati paraszti élethez. Pedig csak azért hallgatnak, mert nagyon is sok okuk van arra, hogy elhallgassák az ottani paraszti sorsot: a földtelenség, a reménytelen napi vergődés a nagyvárosok szorításában. Halgatlak a nyugati paraszti sorsról, mert ebben a sorsban a mi parasztságnak is láthatjuk a sokra való reménytelenséget. A földtelenség van a betevő falujáért küzdő nyugati paraszti és a szabad életnek még szebbé tételéért dolgozó kelet-európai paraszti élete között.

Földfogláló zászlok az olasz úri birtokokon

Olaszországot látnyalenek emlegetni a nyugati hírvérek, hiszen ott olyan hatalmas parasztomozdulások vannak, amelyek jelentős mértékben a De Gasperi-kormány válságát mélyítik. Persze Olaszországról azt mondják, hogy a géppisztyvvel és könnyfakasztó bombával ellátott a szegényparaszti és napaszmásokkal a földbirtokokon parlagon heverő földjeiről. Ezzel csak magukat nyugtatják meg, mert bármilyen terrortal is lépett fel a fekete reakció a földfoglálók ellen, csak még több olajat öntött a mozgalom tüzeire. Sokkal mélyebbről fakad ez a küzdelem, semhogy az erőszak végetvetne neki. Az olasz parasztságot évezredek földéhségéből.

Beszűlenek mindenről a számok! A 28 millió hektár vetés és erdőterületből 65 százalék nagybirtok. Kétszáz millió hektár területet rendelkeznek a nemzeti olasz paraszti. A teljesen mindegyek száma több, mint hatmillió. Az egészézetlen birtokmegosztás 1945-ben még akart segíteni a kormány, mert akkor résztvett benne a Kommunista Párt. Az akkori kormány is kimondta, hogy korlátozni kell a földbirtokokat. Ez azonban soha nem történt meg, akkor sem a földesbirtokosok, amikor a földbirtokosok egyszerűen parlagon heverő földjeiket a szántóföldet. Sőt az a földterületet is, amelynek a földesbirtokosok a földesbirtokosok által megvásárolták a földesbirtokosoktól.

mind csebben lépett fel a szegény-parasztsággal szemben. A földéhség, az elvételhetlen nyomor és az egyre féltékenyebb úri elnyomás lángraobbantotta az olasz parasztságot forradalmi ösztönökkel. Olasz Kommunista Párt és a mezőgazdasági szakszervezet irányította harcukat a földért. A déoliasországi Calabria tartományban megindult a földfogláló mozgalom a szegényparasztságot vérszőlőket kitétek a nagyvárosokhoz azonnal megkezdtek a föld megművelését. Hatalmas megnövekedés forradalmi váltak a calabrisi események. Hiába vonultak fel a zöldre rendőrtankok és hiába dörték el a szörnyek Catanában, Sziciliában, Comaniában, Foggiban és a római tartományban is megindult a földfoglálás. Az olasz proletariátus egyik leghevesebb rétege, az olasz mezőgazdasági munkásság megmozdult a hűvöcskő éghajlatú Pó völgyében is. Ez a feladati földesurak nem mozdultak. Ez a forradalmi harc, amely Sparta, az olasz parasztsághoz hasonlóan lenyűgöző életemekzetünkbe, már eddig nem eredménytelen.

Válságban a francia mezőgazdaság

Az olasz parasztságot küzdélme éppen úgy irányul az olasz félfedallizmus ellen, mint az országokra kényeztetett Marshall-terv és a kormány háborús politikája ellen. A francia parasztság küzdélme néhány vonásban más jellegű. A francia mezőgazdaságra nem annyira a feudális elnyomás jellemző — bár ez is megvan — hanem a francia burzsoázia parasztelelensé politikája a kormány Marshall-terv politikája és háborús előkészülete. Nem forradalmi fellángolás a francia parasztságot küzdélme, hanem mindennapi állandó és kitartó küzdelem.

A Marshall-terv és a háborús politika következménye a francia mezőgazdasági válság. Az amerikai válságot Nyugat-Európába importáló Marshall-terv keretében mezőgazdasági terményeket szállítanak Franciaországba, sőt — hogy a francia mezőgazdaság ne fejlődjék — mezőgazdasági gépeket egyáltalán nem szállítanak. Még a Quenille-kormány o'van egyezményt kötött Nyugat-Német, Ausztrál, amelynek alapján Franciaország gabonát szállít (Párizs is így cselekedett a német falvászta mezőgazdasággal). Ugyanakkor Franciaország a szovjet parasztságot a mezőgazdasági alapján megsemmisítően lefegyverezte.

a Marshall-terv keretében az amerikai gabonafelvászes bizonyos részét, annak következménye, hogy Franciaországban egyre nagyobb mértékben emelkednek a termelési árak. A Marshall-terv egyes mezőgazdasági termelési árakat kipusztulásra fenyeget. „Coca-Cola” nevű amerikai kólyva, létkált szabadon reklámozzák a francia bor helyett a kormány amerikai dohányvászárlással 100.000 dohánytermelő megéhezőt veszélyeztetik.

Feudalizmus, Marshall-hurok Nyugat-Németországban

Többzörös bélyő szorítja a 45 millió. Nyugat-Németország parasztságot. Néhány éve még romány. Ezért abban, hogy — akár csak a szovjet övezetben — valóra válik itt is a potsdami egyezményben kitűzött demokráziálás, megvalósul a földreform. A bonni alkotmány alapján megvalósult a nyugati megvalósítás mehozzabbitsát jelentette (amely költésgeivel súlyosan érinti a parasztságot) is hanem annak a teljes elhárítását is, hogy megszűlök egyáltalán nem akarnak itt földreformot. A nyugatnémetországi nagybirtokokok kezén több mint 9 millió hektár föld van. Még ilyen keretben sem engedik az imperialista hatalmak, hogy valamiképpen is talpra álljon a nyugatnémet mezőgazdaság. A Marshall-terv ide is élelmiszert szállít.

És Anglia?

Ezek a viszonyok jellemzőek magára Angliára is. A mezőgazdasági termelés nagybirtokrendszerben folyik. Skóciában a földalánány négyötöd része 600 földesúr kezében van. A tulajdonképpeni Angliában és Walesben pedig a földnek a fele van 2250 földesúr birtokában. A földesurak meglehetősen mélyen a mezőgazdaság fejlesztésére semmi kltás nincs, mert az USA nem akarja elveszíteni az angliai piacát.

Ez a kis nyugateurópai körkép is bemutatja, milyen nehéz körülmények között és sötét kilátásokkal tekintethetnek az 1951-es esztendőre a nyugati parasztságot. Küzdélme azonban egyre erőteljesebben bontakozik ki a munkáosztály oldalán a kommunista pártok vezetésével E küzdelem kimutathatóan biztos tudatában a nyugat-európai parasztságot rendkívül erősíteni a távolabbi jövő felé.

A TE ÉRDEKEDBEN IS...

A köz. e. erdei rendőrség megszigorítja a forgalom ellenőrzését

Január elsején lépett életbe a belügyminiszter új rendelete, amely elsősorban a közlekedési forgalom megszűntetését és a dolgozók testi épségének, életének megvédését mozdítja elő. A most kibocsátott rendelet újból szabályozza a közlekedési kilyagásokat, ekövetők helyszíni bírságolását és felemlte a bírságösszegeket. Eddig három forint büntetés fizetett az, aki szabálytalanul haladt át az úttesten, aki nem vette figyelembe a forgalomirányító jelzéseket.

A BÜNTETÉSEK

Általában a gyalogjártókat érintik — Az új miniszteri rendelet lényegesen kitágítja a helyszíni bírságolás keretét és a szabálytalanságok elkövető gyalogosokon kívül megbírságolja a helyszínen a szabálytalanul közlekedő járművezetőket, helyszíni büntetési alkalmaz a kilyagást elkövető járművezetőkkel szemben is. Az eddigi általános 3 forintos büntetések helyébe 5-30 forintig terjedő bírságot ír elő az új rendelet.

Az a gyalogos, aki nem a kijelölt helyen halad át 5 forint pénzbüntetését fizet a rendőrnök. Aki a villamosról leugrik, vagy robozó villamosra felugrik, akik tilos jelzésnél lép le az úttestre és akar a másik oldalra átnenni, 10 forint bírságot fizet. A járművezetők a legkisebb szabálytalanságért 10 forint pénzbüntetését fizetik; aki nem alkalmazkodik a közlekedési rendőr jelzéseire, 30 forint pénzbírságot köteles fizetni. Debreczenben már hónapok óta folyik a nagyközönség nevelése és fegyelmzése és az utóbbi időben némelyik javult a helyzet.

DEBRECZENBEN

különösen sok baj volt a kerékpárosokkal és motorkerékpárosokkal, sok halálös kimenetelű szerencsétlenség történt. Ez tette szükségessé, hogy Debreczenben, de Hajdú-Bihar megye minden községében, az országutakon is ellenőrzőzék és szabályozzák a közlekedést. A közönség megértséssel fogadta az intézkedést és sokat tanultak, nevelődtek a faluról beutazó vidékiek is.

A Vöröshadsereg-útja és Kos-

suthruca sarkán — ahol közlekedési rendőr irányítja a forgalmat — egyre kevesebb a „kilyagások” száma. Lassan bár, de javul a nagyközönség. Erőteljes ellenőrzést folytat a közlekedési és gépjármű-ellenőrzési osztály a forgalmas út-vonalakon és országutakon is. Az autók, t. herautók, gépjárművezetők, motorkerékpárosok, kerékpárosok megfegyelmzése és rendszerezése állandóan és növekedő eredménnyel folyik. A lovasszekek, világitás nélküli haladó járművek vezetőit is ellenőrzik és kilyagás esetén a helyszínen megbírságolják.

Az új rendelettel kapcsolatban a debreceni közlekedési és gépjármű-ellenőrzési csoport is derekasán kiveszi részét az ellenőrzés fokozásánál.

— Parancsoló szükség volt ennek a rendeletnek a kibocsátására — mondták — abban a harcban, amelyet

A KÖZLEKEDÉSI BALESETEK CSÖKKENTÉSE

érdekében folytatunk. Mindent el kell követnünk, hogy az emberek testi épségét, életét megvédjük. Sajnos, az emberek fegyelmzetlensége és könnyelműsége nem ismer határt, részen kell lennünk, mert napirónden voltak a balesetek szerencsétlenségek. A balesetek értékes munkaórákat vesztenek a dolgozók, akadályozzák a termelőmunkát; sok esetben pedig rokkantságot, sőt halált eredményeznek a közlekedési balesetek. A közönséget fegyelmzeni, tanítani kell, mivel önmagát nem fegyelmzi meg. A szocialista szemlélet tanítás és nevelés új embereket formál és akkor az ellenőrzés, fegyelmzés is könnyebb lesz: kevesebb lesz a szabálytalanságot elkövető járművezető, éppen úgy mint a szabálytalanul közlekedő gyalogos. A közlekedési rendőrség munkája arra irányul, hogy nevelje, tanítsa és fegyelmzeze a közönséget a dolgozók közössége érdekében.

A dolgozók ellenőrzése mellett működik a Szakszervezeti Társadalombiztosító

A múlt év végén nagy változás történt az OTI-nál, — az Országos Társadalombiztosítónál, — nagy öröm érte a dolgozókat: a Szakszervezeti Társadalombiztosító Központ átvette az OTI-tól a társadalombiztosítás ügyeinek intézését.

Az új név nem pusztán névcsere. A társadalombiztosítási feladatokat ezentúl a szakszervezetek látják el, a mi biztosítja a dolgozók hatékony közreműködését és ellenőrzését a Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ munkájában. A Szakszervezeti Társadalombiztosító ezentúl a Szaktanács irányítása mellett működik.

A társadalombiztosítás eddig

erősen centralizált volt, ami különösen a vidéki dolgozókat érintette. A betegségi, baleseti és rokkantsági járulékok megállapítását eddig Budapestre intézték el és onnan folyosították. A vidéki dolgozóknak sokszor fel kellett utazniuk Budapestre. Vidéken nem működtek a döntőbírózságok sem. A Szakszervezeti Szaktanács a társadalombiztosítás eddigi bürokratikus centralizmusát leépítte és a Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ mellé Társadalombiztosítási Bizottságokat szervezett. A bizottságok munkája széleskörű és sokoldalú. Segítik és ellenőrzik a megyei központ munkáját, ébe-

deket felett, akár a gyógyszer, segélyt, kórházi beutalást, gyógyfürdőt stb. illeti. Arra is vigyáznak, hogy a túlméretezett apparátus ne drágítsa indokolatlanul a társadalombiztosítást.

A vidéki ügyet ezentúl a megyei központokban intézik el és vidéken is megszervezik az orvosi döntőbírózságokat, amelyeknek tagjai két orvos és egy üzemi munkás. Ezek a döntőbírók az eddigi pres eljárás helyett azonnal döntenek.

A régi OTI új nevén SZTK átszervezése országosan befejeződött. Az átszervezés minden zökkenő nélkül megtörtént a debreceni megyei központnál is. Debreczenben is megalakult a Társadalombiztosítási Bizottság és folytatja működését a dolgozók érdekében, a dolgozók egészségügyi védelmére.

Az átszervezés kapcsán a Debreczen munkatársai beszélgetett illetékes tényezővel, aki többek között a következőket mondotta:

— Az átszervezés simán, zökkenőmentesen bonyolódott le. Az átszervezés hatásait, előnyeit számokban, példákban csak hónapok múlva tudjuk felmérni és kiértékelni. Az ügyek intézése gyorsabb, közvetlenebb és a cél az, hogy a takarékoságot is szem előtt tartva, a dolgozók egészségvédelme, szociális érdeke teljes biztosítása mellett minél kevesebb formáság mellett intézkedhessünk. A dolgozó érezze minden megnyilvánulásban, hogy a Szakszervezeti Társadalombiztosító a dolgozó érdekében működik: feladata, hogy a dolgozó, — ha beteg, ha sérült — minél hamarabb vissza kerülhessen munkahelyére és részt vehessen a termelő munkában.

A dolgozók is örömmel, megelégedéssel fogadják az átalakulást és külön köszönetüket fejezték ki, mert a kormányzat az átszervezéssel kapcsolatban több olyan intézkedéseket hozott, amit a dolgozók régebben kérésztettek és a dolgozók sérelmét orvosolta.

A kormányzat most, — szemben a múlttal — mindent elkövet, törődik a dolgozókkal, a munkások egészségvédelmével, a demokratikus kormányzat egyik legfontosabb feladata a dolgozók egészségének, testi épségének megvédése. Üzemi orvosokat állított be az ország minden részén, hatalmas egészségügyi beruházásokat valósított meg, ipari védeberendezéseket létesített. Szem előtt tartotta és felhasználta a hatalmas Szovjetunió egészségvédelmi tapasztalatait.

Ebbe a munkába szívesen illeszkedik be a Szakszervezeti Társadalombiztosító Központ is. Hatalmas munkát folytat a debreceni kerület, a hajdú-bihar megyei központ. Munkájuk erősen megnövekedett, hiszen a vasutasok, postások ezrei, a mezőgazdasági munkások, termelészövetkezeti tagok, dolgozó parasztok, az iskolai tanuló is ható és munkakörébe tartoznak.

Ezek szociális és egészségügyi ellátása nem kis feladat, de megoldja a dolgozók érdekében, szem előtt tartva: „A legtöbb érték az ember!”

Dolgozó parasztasszony levele a takarékoságról

Amikor átolvastam a minisztertanács határozatát a takarékoságról, mindjárt láttam, hogy a megvalósításban nekünk, dolgozó parasztasszonyoknak, ugyanolyan részünk lesz, mint a férfiaknak. Mert nemcsak az államháztartásban kell takarékoskodni, ha kímélni és gyarapítani akarjuk a nép vagyonát, hanem a saját házuk környékén is. Ebben pedig nagy szükség van a mi szemünkre és kezünkre.

Mert mivel is takarékoskedhat egy dolgozó, parasztasszony? Nálunk sok helyen még ma is eltűzlik a kukoricaszárakat. Pedig milyen fontos az a tehénnek téli takarmányozásánál. Ha időben behordott szarát adunk a jószág elé, naponta egy két liter tejfel mindjárt többet ad.

Sok helyen pocskolás folyik a takarmánnyal. Többet raknak az állat elé, mint amennyit az egyszerre elfogyaszt. Így csak szétfűrészt azután a takarmányt, belekerül

csetleg az alomba is és máris megvan a kár.

Vannak helyek, ahol nem ügyel a gazdasszony a trágyakezelésre. Pedig az ő szemét is kell, hogy sértse, amint egészségtelen trágyadombba rakva áll az udvaron a föld tápláléka. Széthordja a beletaposó állat, az ember. Elveszti tápértékét és ha földbe kerül, nem növeli úgy terméreméjét, mint rendes kezelés után tenni.

Csak néhányat soroltam fel azokból a hazai hibákból, melyek sok helyen már annyira megszokottak, hogy fel sem tűnnek a házbelleknek. De akad ilyesmi tucatszám a ház körül és ha minden dolgozó parasztasszony azon töri a fejét, hogy miképpen mentse meg az elpazarlódástól a portáján lévő takarmányt, szerzeszámokat és más egyébét, akkor nemcsak saját házatát teszi gazdagabbá, hanem édes hazánk erőssödését is elősegíti.

Nádasi Józsefné

Az emberiség ellenségei EISENHOWER

Truman úr, a Missouri-i kiérdemesült nyakkendőgyűzők sokat válogatott, de végül is megtalálta a megfelelő embert. Egyetlen mozdulattal, akárcsak régen Cansas City-i dívatáruüzletében a nadrágtartókat, előhúzta a süllyesztőből „Ike”-t, a diplomata-tábornok-egyetemi rektort.

Ki ez az „Ike”? Nyugat-Európa már ismeri Eisenhower tábornokot, aki nem a harcmezőn, hanem a futballpályán szerezte első babérait. Eletrajzírói feljegyezték róla, hogy már az elemi iskolában is csak a futball és a baseball érdekelté, úgyhogy később „profi” is lett. Aztán még vagy tízféle különböző mesterséggel próbálkozott, de mindenütt sikertelenül, így elhatározta, hogy katonai pályára lép. A west-pointi katonaiskolában a futballon kívül még a négerverésben is kitüntette magát.

Amikor a west-pointi iskolából, mint gyalogos hadnagy kikerült, az USA már belépett az első világháborúba, de a jövődéli „főparancsnok” jobbnak vélte otthon

maradni. Így nem nyílt alkalm, hogy katonai tehetségét az európai csatatereken csillogtassa.

Már egész fiatal korában megtanulta, hogy kedvében járjon a vagyon hatalmaságainak és ez megnyitotta előtte a karrier útját. 1927-ben átlátszó, naiv ürüggyel, mint a „Háborús Emlékmuveket Felülvizsgáló Bizottság” tagját kémszolgálatra Európába küldték. Ez volt Nyugat-Európa első találkozásának jövendő „parancsolójával”.

Európából visszatérve hadügyminisztériumi tisztviselővé nevezték ki. Ezt az időt arra használta fel, hogy bizalmas viszonyba kerüljön a monopóliumok képviselőivel és a vezető katonai körökkel. Ebben az időben vonta magára MacArthur figyelmét. Amikor aztán MacArthur kinevezték az USA vezérkari főnökévé, rögtön maga mellé vette segédtisztnek Eisenhowert.

1942-ben Angliába érkezett, egyelőre közelebbről meg nem határozott feladattal. Churchilllel kötött barátsága

azonban csakhamar meghozta gyümölcsét: Marshall és MacArthur tábornokokkal szemben, Churchill támogatása segítségével, ő lett az USA-hadsereg főparancsnoka. Ebben a minőségében buzgó segítőtársa volt Churchillnek a második front körüli buza-vonában.

Ingersoll, ismert amerikai újságíró, aki mint információs tiszt az egész nyugati hadjárat során Eisenhower tábornok mellett tartózkodott, így ír róla könyvében: „Ike azt mondta, hogy két olyan szakma van a világon, amelyben a műkedvelők túlszámnyalhatják a „profikat”. Az egyik a katonai stratégia, a másik a prostitúció.” Meny nyíben gondolt itt sajátmagára, nem tudni. A közmondás azonban azt tartja: ki mint él, úgy itél.

Az „elbai győző” katonai nimbuszáról is alaposan lerántja a leplet Ingersoll könyve. „Az angolok Ike-ben megtalálták azt az embert, — írja — akinél keresztül tudták vinni terveiket... Eisenhower azért választották ki nehéz posztra, mert ügyesen tudott ellentéteket kiegyenlíteni, túl tudta magát tenni nemzeti érdekeken, — nem volt sem bátor, sem határo-

zott, sem vezető, sem hadvezér.”

A második világháború után az „elbai győző” lett Marshall utóda az USA vezérkari főnöki tisztében, de ezt a pozíciót csakhamar feleslerette a Columbia egyetem rektori állásával. A csere nem volt rossz üzlet. Ő lett a világ legjobban fizetett rektora. Évi 25 ezer dollárt kapott és megtarthatta katonai nyugdíját is, amelyet a Kongresszus külön törvénnyel 15 ezer dollárban állapított meg. Rövid működése alatt az egyetemet is sikerült teljesen militarizálnia és a tudomány álcája mögé rejtve bevinni falai közé a háborús uszítást.

A Fehér Ház mai urai ezt az embert most, mint az „atlanti hadsereg” főparancsnokát „Nyugat-Európa új megmentőjének” akarták kikiáltani. De azoknak az országoknak népei, amelyeknek a nyakára akarják ültetni, más véleményen vannak. Ők a háborús gyújtogatót látják benne, a Wall-Street Európába küldött szolgálatvezető örömmesterét. Ezek a népek még jól emlékeznek a kefebajúszos német örvezető rémuralmára és nem kérnek utódaitól sem.

Új községek születnek a debreceni tanyavilágban

A dolgozó parasztság felemelése, jobb sorsának elősegítése érdekében állítja fel a kormányzat a tanyaközpontokat, az új községeket. A tanyavilág szétszórta, mostoha sorsban, elhagyottan élő dolgozó parasztsága számára jelent jobb életet, szebb jövőt az új település, az új honfoglalás. Korszerű lakóházakat építenek itt maguknak a tanyavilág lakói, egészséges, tiszta, világos lakásokat és a közelemben lesz a tanácsközház — ahol ügyes bajos dolgát elintézik — iskola, ahol gyermekei tanulhatnak, kultúrterem, mozi, sportpálya a szórakozásra, tanulásra, testedzésre, botok árúházak ahol mindent beszerezhet. Orvos, gyógyszerár, telefon, rádió a tanyavilág lakói számára adottságát is megszünteti, felemeli a tanyavilág dolgozó népét a városi színvonalra.

ÚJ ÉPÍTKEZÉS...

A Népköztársaság kormánya 1951. évben is lehetővé teszi, hogy a tanyavilágban lakó mezőgazdasági dolgozók hosszútávú kölcsön igénybevételével egészséges, korszerű lakóházat építsenek maguknak az előrelépő tanyaközpontokban. A tanyaközpontba való beköltözéssel a jelenleg tanyán lakó dolgozók hamarabb kerülnek a gazdasági és kulturális fejlődés útjára.

Azt hogy ki építhetjük a tanyaközpontban, a helyi tanács határozza meg. Ezért az építkezés és beköltözés kapcsolatos minden kérdés közvetlenül a helyi, községi, városi tanácshoz tartozik. A kérelmezőnek a tanács a jelentkezés sorrendjében biztosít házhelyet. A házhelyet 50 százalékos árkedvezményel kapja a kérelmező — négyszögölenként 1 forint —, árát pedig 10 év alatt fizetheti meg. Az építkezést csak akkor lehet megkezdeni, ha legalább 20 építendő jelentkezik. Szabadon választhatja meg mindenki, hogy egy szoba-konyhás, vagy 2 szoba-konyhás lakóházat akar építtetni. Az egy-szoba-konyhás az építendő telészenként később két szoba-konyhásra bővítheti.

A lakóházak felépítését, ajtókat ablakokat előre gyártják, ezért az építkezéseket előre megadott alaprajz szerint építik, ezekhez nem is kell külön építési engedélyt kérni.

Többen kérték már, hogy a tanyaközpont külterületén lévő lakóházakat, tanyákat építhessék a tanyaközpont belterületére, központjára. A kormányzat ezt is lehetővé teszi, ilyen kérelmek ügyében is a helyi tanács határoz, ez adja meg a szükséges felvilágosítást is.

KEDVEZMÉNYES HITEL-ÉS ANYAGIGÉNYLÉS

A kormányzat az építőknek kedvezményes hitelígnyését és anyagigénylését elősegíti, kedvező feltételek mellett nyújt hitelt és építkezési anyagot. A kölcsön évi 3 százalékos utólagos kamatozású és a visszafizetés ideje a ténylegesen felhasznált összeg nagyságától függ. Például 5000 forintos építkezési kölcsönt 10 év alatt fizetheti vissza 20 egyenlő részletben, 15.000 forint, vagy ezen felüli összeget 15 év alatt 30 egyenlő részletben. A kölcsön visszafizetése felvételkor azonos összegű törlesztő részletben történik. Az építkezőknek a jó gazda gondosságával fel kell készülni az építkezésre. Tervezőleg el kell készíteni és időben elvégezni a vályogvetést. Olyan időpontban és olyan munkabeosztást kell csinálni hogy az építkezési és mezőgazdasági munkák egymást ne zavarják. Az állami gazdaságok dolgozóit, termelőszo-

vetkezeti tagot az építkezésben fúvarral segíti az állami gazdaság, vagy termelőszovalkezel.

MUNKACSOPTOK AZ ÉPÍTKEZÉSRE

Egyes tanyacsoportokban már a múlt évben is szép számmal történtek építkezések. A sok nehézség ellenére úgy érték el szép eredményt az építendő dolgozó parasztnak, mivel maguknak építik lakóházukat — családjukkal együtt — rokonok, jóbarátok bevonásával közvetlenül résztvevők az építkezésben és így az építkezés olcsóbbá vált. Az elmúlt évben több helyen az építendő munkacsoportokat alakították és egyszerre több munkafolyamatot tudtak elvégezni. Ezt a csoportos munkavégzést érdemes idén is átvenni és jobban kiszerveíteni. A munkacsoportba minél több építendő kell bevonni. Ez bizonyítja, hogy ha minden anyag elő van készítve és a munka folyamatos, jól halad, akkor a lakóház hat hét alatt felépül. A kormányzat azzal is elősegíti az építkezést, hogy építkezéssel rendel az építkezés helyére, aki műszaki irányítást ad az építkezőknek és elvégzi azokat az anyagellátási és beszerzési munkákat amelyek az építkezés gyors befejezését biztosítják. Az építkezéssel működéséért az építkezők nem fizetnek.

ÚJ LAKÁSOK A HAJDÚ-BIHARI TANYAKÖZPONTOKBAN

Hajdú-Bihar megyében hét tanyaközpont körvonalai bontakoznak ki egyre nagyobb ütemben, a

Nagyhegyes, Ebes, Vid tanyaközpont után ebben az évben épül ki a Bánk, Nagyesere, Brod, Angyalháza. A közigazgatási és kulturális, szociális intézmények már tető alatt állanak, vagy pár hónap alatt elkészülnek. Működik a földművelésügyi központ, telefonjövőkút fúróút várja az építendő dolgozó parasztságot. Ezekben a tanyaközpontokban, a közintézmények közelében építhet kedvező feltételek mellett a hajdú-bihari dolgozó parasztság az elhagyott tanyavilágból sok kilométerrel közelebb jut a felmelkedéshez, kultúrház, a jobb élethez. Nagy lehetőség nyílik a hajdú-bihari dolgozó parasztság számára is. Az építkezés megadja a módot és lehetőséget, hogy a tanyaközpont belterületén telepedjen le.

A kormányzat minden segítséget megad a dolgozó parasztság számára a tanyaközpontokban, új községekben való lakóházépítkezéshez, megvalósulás felé viszi Rákosi Mátyás szavait: „Ne csak a városban, de a falun is a dolgozó ember részesüljön a kultúra minden áldásában. Háza legyen egészséges, emberhez méltó. Ha beteg, kapjon orvost, ha felesége szül, álljon rendelkezésére szülőotthon. Olvasson könyvet, újságot, hallgasson rádiót, legyen a falunak moziája, álljon a dolgozó parasztnak rendelkezésére minden gép amely megkönnyíti a munkát és növeli a munka eredményét. Egy szóval: töljön el lassankint a város és falu közötti különbséget.”

Ezt mozdítja elő a kormány által támogatott építkezés az új községekben...

Minden lakos tagja lesz az MSZT-nek Körösszegapátiban

A magyar falu megtalálja önmagát — ezt érzi mindenki aki ma szemlélve szembe kerül azzal a hatalmas életigénnyel, amely a falu mindennapjának egyik legfőbb jellemzője. A munka nem emberre, len robot most már és ennek megfelelően nem ajánl önmagába roskadást jelent többé a dolgozó parasztságnak a pihenés ideje. Egyre jobban kitárulnak az emberi élet szépségei a falu számára is és hogy mennyire élnek ezzel a lehetőséggel, semmi sem bizonyítja jobban, mint a szinte öserővel felbuggyanó több és több kultúra utáni vágy.

Hol keresik, hol találják meg kultúrigényeik kielégítését? A nemzetiségi község ahol együtt élnek és dolgoznak magyarok és románok.

A FELSZABADULÁS

után indult fejlődésnek. Ma már úgy érzik lakói, hogy valóban bekapcsolódtak az országos vérkeringésbe, az életbe. Régen szinte a maguk életével sem rendelkeztek az emberek, csak azért, mert dolgozó parasztnak voltak. Most élnek figyelemmel kísérnek minden eseményt, mert tudják, hogy szorosán összekapcsolódik életükkel, jövőjükkel. Pártmunkát végeznek, újságot olvasnak, rádiót hallgatnak.

Igy jutottak arra az elhatározásra is, hogy megalakítsák a Magyar-Szovjet Társaság helyi alapszervezetét. Az MSZT Országos Kongresszusáról olvasott és hallott jelentésekből meggyőződtek arról, hogy fejlődésükhöz iránymutató éppen az MSZT munka lesz. Mindennapi munkájukhoz nagy segítséget nyújt a nagyszerű szovjet tapasztalatok felhasználása, a szovjet mezőgazdaság, kultúrigényeik kielégítése sehol sem található tisztább és bőségesebb forrásra, mint

A HALADÓ SZOVJET KULTURA megismerésében, életük szépségeinek záloga csak a teremtő béke

lehet és ezért kell felsorakozniuk a békeábró vezetője és legfőbb öre, a nagy Szovjetunió mögé.

Átgondolták a kérdéseket és megkezdődött a szervezés, amelyeknek elnöke a kultúrgárda tagjai lettek és öv. Kovács Istvánné vezetésével komoly sikereket értek el.

A kultúrgárda maga sem régi, de máris azzal büszkélkedhet, hogy a közeljövő kultúrversenyben népi táncait az első helyet vívta ki magának. A falu nemzetiségi keresztmetszetének megfigyelésén magyar és népi táncokat mutatnak be a körösszegapáti fiatalok és megkedvelő műsorukban a Duda Gyuri című színdarabot léptek a közönség elé. Nehéz volt felkészülniük, mert a községnek még nincs kultúrháza, de azért már ök maguk küzdenek az ideiglenes megoldásért, kiszállnak a szomszédos falvakba és

AZ ELŐADÁSOK SORÁN

begyűlt belépőjegyek árából fogják felépíteni 2000 forintos költségű színpadjukat.

Ök már a kultúrgárda munkáján keresztül is fel tudják mérni a Magyar-Szovjet Társaság alapszervezete megalakításának jelentőségét, nem csoda ha így lelkes hirdetőivé lettek. Segítette őket a Magyar Dolgozók Pártja községi tanács, ott állt mellettük a falu vezetősége Burzuk Imrével az élen. — Csatlakozott a szervezéshez Gulyás Józsefné ötgyermekes parasztlány, Árgyellán Lőrincné tisztelettel ott volt velük a tanító Árva József és a lelkes fiatalok Pap Sándor dolgozó paraszt, Toldi Miklós traktoros, Burzuk Irén, Róvid Jenő, Moldován Krisztinka, Bereczki-Károly és Deberán Tona cindulák a szervezés sikerének kivívására.

KISS ANTAL:

ADRIENNE

Adrienne mosolyáról írok most. Adriennéről mesélek, aki már halott, akinek nevét halála után kapta szárnyra a hír és szoborra, ez a hófehér márványfej, most rámosolyog az asztalról.

Ugorjunk vagy tíz esztendő visszsa a multba, amikor egy ködös, borongós, szomorú őszi reggelen, Párisban a vízrendőrség motorcsónakja mellett úszó testet dobott fel a szennyesszűrke víz. Oh, nem volt az rendkívüli eset. Hányan és hányan öltöztek a hallgatag vízzel ezekben a napokban. Muakanélküliség, nyomor és terror volt akkor Párisban és német vasalteszmák csatoltak a Champs d'Elyséen.

Reggel — és már a második — dányogta maga elé a motorcsónak orrában egy kacsaorrú rendőr, akinek vállán aranyozott rozetták villámlottak és ülege alól sárga diványpárna kandikált ki. Láthatólag ő volt a parancsnok.

— Van-e még benne élet, fiúk? — Ebben már egy szemernyi sem — mondta öblösen egy hórihorgas rendőr, aki a csónakból kihajolva esákyájával most beemelte a láthatólag könnyű és törékeny testet a motorosba.

Szakadozott fekete ruhában fiatal sápadarcú lány feküdt előtűk. Tagjait göres rántotta össze halálos merevségbe, szeméi lecsukódtak, de a szája, ez a keskeny vértelen száj mosolygott, titokzatosan és földöntúlian. Volt ebben a mosolyban valami döbbenetes, valami szívszorogató, valami nem halotthoz illő. A parancsnok összeresztett és a legénységére mordult:

— Rumot neki! Mosolyog, El...

A hórihorgas gyors mozdulattal ültette fel a fiatal lányt, aztán rekedten megszólalt:

— Meggyilkolták... Uristen, micsoda seb.

A halott lány hátán golyóütöttség sebt sebt látszott. Körülötte alvadt véresikok, amit a víz nem mosott meg le. Nemrég történtett a tragédia. A csónak orrát a partnak fordították, s az örszobán kiküldték a lány vékony ruhácskáját. Es mert nem találtak nála semmi igazoló írást, a lapokban közzétették a fényképét, a holttestet pedig a Morgueba szállították. Napok teltek el. Az újságok szenzációt szimatoltak. Cikkek láttak napvilágot, melyben a halott lány kilétét találgatták. Egy riportter néhány nappal később hatalmas tudósítást közölt a „rejtély” megoldásáról. Szerelmi drámáról beszéltek a sorok, Adriennét — mert a riportter így nevezte az ismeretlen lányt — féltékenységből ölte meg férje — hirdette a cikk.

Két nap múlva kiderült, hogy hazugság volt ez is, mint a többi találgatás. De a halott nevet káptott, s az ismeretlen lányról mint Adriennéről beszéltek az emberek, de ezt is csak egy hétig, aztán látszólag feledésbe ment a tragédia.

De menjünk vissza a szerencsétlenség napjára. Mikor a halott lányt a Morgueba szállították, egy szobrászművész járt arra, akinek a sápadt, mosolygó arc láttán, különös gondolatok támadt. Sokáig, órák hosszat nézte a lány lecsukódott szemhéjait és boldog mosolyát. Aztán

hazament és még azon az éjszaka szoborrá mintázta a halott lány fejét.

Ennek a szobornak márványmásolatát azóta árulják Provençében éppúgy, mint Normandiában és hozzánk is elkerültek a kis hófehér szobrok. Így találkoztam most tíz év múltán én is Adrienne mosolyával...

Közben van egy régi párisi újság elszárgult lapja. — Adrienne neve szerepel benne. Két éve már, hogy François Gasparot a Lyon-i bíróság 15 esztendői fegyházra ítélte, mert a háború alatt a német fasisztákat szolgálta ki. Gyűlölte és a náciak hóhérkezére juttatta a legjobban francia hazafiakat, a kommunisztákat. Nőket, férfiakat hurcoltatott el, Konokul megadott bírái előtt, de a bizonyítékok súlyosak voltak. Az elvetemült fasiszta gyilkos, aki büntetését töltötte a lyoni várbörtönben, egy évvel ezelőtt szökést kísérelt meg. Az örök helyükön voltak. Tűzelték, François Gasparot véresen, haldokolva vitték a kötözőbe.

Utolsó perceiben megtört a gyilkos és vallott. Bevallotta azt is, amit a bíróság előtt elhallgatott. Bevallotta, hogy egy ködös őszi reggelen ő gyilkolta meg orvul Adriennét, aki a kommuniszták gyűléséről tartott hazafelé. Adrienne spanyol nő volt. Kommunista. Résztvett a polgárháborúban, harcolt Alcázárnál, Gyölölte Francót, a fasisztákat, a náciakat, Hitleret. Adrienne harcolni akart Franciaországban is a szabadságért. De nemcsak Madridban leselkedett rá a halál...

Az elvetemült fasiszta gyilkos bevalotta, hogyan lötte le hátulról, orvul, hogyan vetette vízbe a holttestet.

Most szobrában ülök, szemben Adrienne Hókzalos mosolyával. Egy pillanatra látott rajtam keresztül a szoborfej láttán a tragédia minden mozzanata.

Lecsukott szemmel mosolyog Adrienne. Minek szól vajjon ez a szép, biztató mosoly, amit a szobor elevenen, mint az élet tükröz vissza?

A francia ellenállási mozgalom titkos gyűléséről hazafelé menve, talán a fasiszmus föléti végső győzelem, a munkás alkotó béke ígérete rémített fel a szép spanyol lány előtt? Es ezt a boldogságtól túlaradó mosolyt, még a gyilkos golyó, a halál sem tudta többé arcáról letörölni.

Igy lehetett. En így képzelem el: Adrienne mosolya azon a novemberi reggelen a boldog új életnek, a békének, amiért nem szűnt meg harcolni soha, a kommunizmus gondolatának, az egész világon elkövetkező győzelmeit köszöntötte.

Ezért nem halt meg ez a mosoly. Ezért látom most olyan szépséget és biztatónak Adrienne mosolyát.

Mosolyogj, Adrienne! A mosolygós boldog jövőt építjük. Gyilkosok ránk is leselkednek, mert a náciak örökebe lépett amerikai fasiszmus rombol és pusztít, de mi szembeszállunk vele és legyőzjük győzelem. Mosolyogj üzenet a halottaktól az élőkhez: Harcoljotok! A béke a legdrágább kincs. Csak ti, dolgozó milliók védhetitek meg!

Lakásépítés, parkosítás, városrendezés, utcanyitás

Munkában a tanács egyik állandó bizottsága

...Az országos villamos távhálózatba bekapcsolják Debrecen, hogy az ötéves tervben bővülő debreceni gyárpark megfelelő energiellátását biztosítsuk..."

...A lakásépítési és helyreállítási költségek folyósítása 1951-ben megindul. Lakásépítő szövetkezeteket kell létrehozni és ezek megszervezéséhez a tanácsnak is kellő felvilágosító munkát kell végeznie a dolgozók körében..."

...A Pálfi-park és a Baranyó-úti bérházak előtti park készen kell hogy legyen március 31-re..."

Ilyen és ehhez hasonló előírások vannak a városi tanács építési- és közlekedési osztályának háromhónapos munkatervében. Az ötéves terv második esztendőjének első negyedévében a városépítés, a debreceni közlekedés megújítása terén mutatkozó feladatok megvalósításában a tanács tagjain keresztül már a város egész dolgozó népét részveszi.

A tanácsba bevásárolt dolgozók a tanács ülésén a végrehajtó bizottságban és a legújabbban létrehozott bizottságokban: az állandó bizottságokban tolmácsolhatják ma már a város dolgozóinak kívánásait, észrevételeit, panaszait és javaslatait.

A tanács minden osztálya mellett működik egy állandó bizottság. Ezek a bizottságok véleményeznek és javaslatokat tesznek, valamint ellenőrzik az osztály munkáját, a hivatali apparátus működését.

Az építési és közlekedési bizottságok aktívan foglalkoznak a munkához.

Nézük meg, kik vannak ebben a bizottságban?

Nyékli Endre kiváló munkás mérnök az elnök, olyan értelmiséri, aki jó munkájával bizonyította be, hogy híven szolgálja a dolgozó nép érdekeit. Ott van a tagok között az idős Labancz András. Az ellenforradalmi időkben is harcosan kiállt a munkásság, a dolgozó nép érdekeiért, vállalva üldöztetést is. A régi harcos debreceni építőmunkások hivatali képviselője volt mindig s az ma is: a dolgozók képviselője.

A bizottságban, amely Debrecen városépítési programját vitatja meg, benne van Hudák Anna, a fiatal gyári munkásnő is, aki a munkákkal mellett veszi ki részét a férfiakkal egyenrangúan a termelésből. Nagy Mihály is gyári munkás, Fedor András a téglagyárban dolgozik. Lévai Sándor villanyszerelő, Sipos Ferenc pedig lakatos a bizottság tagjai közül.

Ők beszélik meg Andrássy István főmérnökkel, a tanács építési- és közlekedési osztályának vezetőjével és Kálnoki Kis Sándor mérnökkel, a közlekedési csoport vezetőjével, valamint az osztály elnökével a munkatervet.

Egymásután kerülnek napirendre a városépítés háromhónapos pontjai: az Arany Bika előtti terület végleges rendezni kell. Az új Kossuth-teret méltónak kell lenni Tiszántúli legnagyobb városához. Szóba kerül, hogy az építési használatbivétel és bontási engedélyek kiadásánál a helyszíni ellenőrzést tökéletesebben kell megszervezni.

Tatarozni fogják a város keze-késében maradt középületeket, mint a Simonffy-utcai városi bérház, a zeneiskola. Áprilisban sort kell keríteni a tatarozási munkákra.

Sok ház van elhanyagolt állapotban Debrecenben száz és száz visel még magán a légtámadások

7 olda!

1951 január 14.

szomorú nyomait. Nem egy helyen életveszélyt is jelent a meglazult eresz, a málo vakolat. A városi tanács építési osztálya sorra járja majd a város utcáit és megteszi az intézkedéseket, hogy kijavítsák ezeket a házakat, hogy így megszűnjék az életveszélyes állapot és egyben szebb legyen a város képe is.

Igen, szebbé kell tennünk Debrecenünket! A Vörös hadsereg-útján is vissza kell adni sok régi épületnek, amelyek majdnem műemlék-számba mennek eredeti formájukat, amelyből a kirakatok, izléstelen nagy üzleti portálok voltak kivetve ki. A városházán már megkezdtek ezt a munkát, most majd sor kerül más régi épületekre is.

A tanács osztálya munkatervébe felvette az utcablak és házszám-táblák kérdésének rendezését is. A Vöröshadsereg-útján nem egy ház van ott például a rossz emlékező Ferenc József-út elnevezés és a Bajcsy-Zsilinszky-utcán sem lüktet még a házakról a „József kir.

herceg" emléket idéző tábla. A kerületekben pedig sokhelyütt elmosódott írású papírdarabok mutatják — illetve mutatják, ha olvasható lenne még a felírás — az utcanevet és a házszámot.

A közlekedési problémák megoldására január végén egy nagyszámú közlekedési ankéton kerül sor. Ennek előkészítésében tevékenyen részt vesz a tanács állandó bizottsága.

Ez a tanács állandó bizottságának feladata. A Labancz Andrások és Hudák Annák bizottsági munkájával lesz igazán a népet szolgáló közigazgatásunk. A tanácsba és bizottságaiba bevásárolt dolgozók örököznek azon, hogy minden új utcanyitás, minden új épület, minden új park és minden új játszótér odakerüljön, ahol azt a dolgozók érdeke leginkább megkívánja.

Valaha ott burkolták az utat a külsőségen ahol a város urainak és a civis-kulákoknak villái, nyaralói terpeszkedtek... Ma már a dolgozók érdeke diktál. S hogy mit kívánunk a város dolgozóit, azt a tanács dolgozói tolmácsolják a hivatalok dolgozóit felé.

LÁTTAM DÓZSA GYÖRGYÖT

Irtai Simon István

Apám vállában, csontos tenyerében
láttam Dózsa Györgyöt,
vasárnap ebédnél, ahogy pincésből
gyöngyöző bort töltötte.
Olyan volt az orra, a szeme is olyan
és araszos bajszja,
felmászás könyöke, mint zuhanó ólom
koccant az asztalra.
Ugy tetszett valóban, mintha ezerévszáz-
tizennyben látnám
follos dolmányában, mes sze kimagastik
kaszával a vállán.
Reszketnek az urak, égnék a kastélyok,
látnál Buda vára
az irány s a fényben bő gatyás parasztlak
hurráznak utána,
Láttam erejét a harcok kőzepette,
s a rengő nyugalmat.
Hol van már a hóhér, a villogó pallos,
s levett forradalma?
Nem halt meg Dózsa György! Mire az úriszék
fölnyársalta volna.
szabadító hősök jöttek a mentésre,
keletről nyugatra,
S hol vannak az urak, a suhogó holló
vajjon merre károg?
Itt most béke szállós, paraszta a kastély,
s a zengő határok.
Nézem az apámat, mint ha Dózsa Györgyöt
látnám: hátra dölve
koccint a győzelmet vívó hadseregre
s a fényes jövőre.

Debrecen kultúrája a számok tükrében

adásának volt, amikor 1950 március 7-én 2432 személy zsűföldött össze az Arany Bika dísztermében, hogy tanuja legyen a szovjet művészek felejthetetlen előadásának.

A szabadtéri előadások közül a július 21-i balett-est hozta a legnagyobb közönségsikert, amikor a Magyar Állami Operaház 8 balettszövegét adott műsort a nagyerdő szabadterei színpadon. Ezen az estén fizetett jeggyel 2745 személy nézte végig az előadást, az öszenézék száma ezen a napon 3500-ra becsülhető.

Még ennél is nagyobb volt augusztus 26-án a mézők száma a „János Vitéz” előadásán, azonban itt jegy nélkül is olyan sokan nézték a szabadtéri színpad nézőterén kívül az előadást, hogy ezeknek számát sem becsülni, sem figyelembevenni nem lehet a statisztika összeállításánál.

Szólistaesteket is rendeztek az elmúlt évben igen szép sikerrel. Ezek közül egy francia, egy amerikai néger, 4 román, 1 Izrael állambeli, 7 magyar szólista estjéről kell megemlékeznünk.

Szerepelt Debrecenben 1 szovjet együttes, 1 bolgár együttes, 1 román együttes, 4 magyar zenekar, 4 magyar kórus.

A könnyű műsorokban konferansezék, bűvészek, jazzegyüttesek stb. szerepeltek Debrecenben.

A debreceni közönség az elmúlt évben ezekért a rendezvényekért összesen 172.800 forintot fizetett ki, melyet arányosan elosztva, egy személyre 3 forint, 77 fillér esik.

Az egyes előadásokat közelebbről megjelölve, így sorolhatjuk fel: A rendezvény után zárójelbe tett szám az előadások számát jelenti:

Verdi: Rigoletto (1), Verdi: Traviata (2), Donizetti: Lammormoori Lucia (2), Strauss: Denevér (1), Kodály: Székelyfő (3), Rossini: Seviliai borbély (1), Kacsóh: János Vitéz (3), Donizetti: Don Pasquale (1).

A zeneművek közül: Schumann: Kriesleriana; Hacsaturján: Alarcosbál, balettszvit; Ljadov: Nyolc orosz népdal; Chopin: B-moll szonáta; Mozart: G-moll szonáta; Dvorzsák: III. szimfónia; Mozart: Kétzongorás versenysz; Beethoven: Esz-dúr zongoraversenysz; Schubert: Befejzetlen szimfónia; Weinner: Szerenád (2), Csajkovszkij: Hegedűversenysz; Kadosa Pál: II. szimfónia; ach: III. brandenburgi versenysz; Bach: D-moll zongoraversenysz; Tardos Béla: Májusi kantáta; Chopin: Etűd, balladák (balett) (6); Ravel: Bolero (1); Musszorgszkij: Gopak (2); Csajkovszkij: Diótörő részletek (10); Aszfajev: Páris lángjai (7).

A takarékoságról szóló minisztertanácsi határozat előírja a műanyagok minél szélesebbkörű előállítását és felhasználását, valamint a melléktermékek és a hulladékok feldolgozását.

A barna- és a kőszén feldolgozásánál keletkező melléktermékekből: a gázvízből fenol (karbolsav) vonható ki, amely műanyag- és gyógyszeriparunk egyik legfontosabb, eddig külföldről behozott nyersanyaga.

Az elmúlt esztendő kulturális programjából ezeket kellett elmondanunk. És hozzátesszük azt, amit mint biztos ígéretet hallottunk Zsigó Károlytól, a különböző kulturális rendezvények debreceni felelősétől, hogy ebben az évben még több lesz az operaelőadások és hangversenyek száma a tavalyinál is. Bizonyítékul szolgálhatnak azok a rendezvények, melyeket már januárra előirányoztak és amelyeket soronkövet a többi az év folyamán.

Ma már nem „rizikós” vállalkozás egy-egy hangverseny, vagy operaelőadás megtartása Debrecenben. A dolgozók egyre növekvő kulturális igényei sürgetik és követelik a színvonalas művészi előadásokat.

A MAROSVÁSÁRHELYI ÁLLAMI SZÉKELY SZÍNHÁZ A MAGYAR EGYETEMEN VENDÉGSZEREPELT

A marosvásárhelyi Állami Székely Színház Rahmanov: „Viharos alkonyat”-át előadta a marosvásárhelyi magyar egyetemen. A kitűnően sikerült előadás után az egyetem diákjai és tanárai építő bírálatokkal sikeresen támogatták a színészeket művészi munkájukban. A vita során felszólalt Haranghy László professzor, a marosvásárhelyi magyar egyetem bonctani intézetének vezetője s a többi közt kijelentette, hogy sokat tanult a színdarabból.

FOGADÁS PÁRISBAN OBORIN ÉS BEZRÓDNJ SZOVJET MŰVÉSZEK TISZTELETÉRE

A Francia Irók Nemzetközi Bizottsága a Párisban idős L. Oborin és Bezrodnij szovjet művészek tiszteletére fogadást rendezett. A fogadáson Elsa Triolet üdvözölte a vendégeket.

A fogadáson Oborin, a kiváló zongoraművész orosz és szovjet zeneszerzők darabjait játszotta, míg Bezrodnij, a fiatal hegedűművész Brahms hegedűversenyét adta elő.

A szovjet művészek ezen a fogadáson is hatalmas sikert értek el és ismét bebizonyították rendkívüli képességeiket.

Gázvízből állítják elő hazánkban az eddig importált fenolt

Fenolból gyártják az influenza és izületi betegségek ellen használt legfontosabb gyógyszereket. De nélkülözhetetlen a fenol a műanyaggyártásnál is, különösen az elektromos gépipar részére szükséges alkatrészek és közhasználati cikkek készítésénél.

A gázvízből kioldható fenol nagyüzemi előállítása hazánkban még az ötéves terv első felében megkezdődik.

ASSZONYOKNAK

A célszerű és takarékos főzés

elsősorban az élelmiszerek helyes beosztásától függ. Pontosán tudni kell, hogy az egyes élelmiszerek a főzés folytán mennyit veszítenek eredeti súlyukból. Minthogy ez a veszteség 25 százalékig is felmehet, tehát az eredeti súly negyedrésztéig, világos hogy az adatok ismerete nélkül nem lehet kiszámítani, milyen mennyiséget főzzön meg a háziasszony. A közzétett adatok felsorolják ezeket a veszteségszázalékokat, Marhahús kg.-kén 20 22 dkg, a borjúhús 22-27, sertés- hús 15-18, máj 25-35, baromfi 8, burgonya 25, káposztafele 20, paraj 25, gyümölcs 25, vaj 3 dekás veszteséget szenved. A gyümölcsök közül az eper és a cseresznye csak 5 százalékos veszít súlyából.

Ismernünk kell azt is, hogy a húsoknál mi a fejadag, mert így bizonyos, hogy nem vásárolunk a kelletnél többet és a megvásárolt húsmennyiséget helyesen tudjuk beosztani. Az eddigi tapasztalatok szerint a bőséges húsfejadagok a következők: főtűhús (fartóból) 16 dkg, csontosból 18 dkg, borjúcomb 16 dkg, pörkölt 20, rostélyos 20, bélszín 12 dkg. Egy nyúl gerince és combjai 4-5 emberre elegendő, egy átlagosnál nagyobb csirke (1 kg körül) 4-5 emberre elegendő, 1 liba 5-6, 1 kacsa 4, egy süjt csirke 2 emberre futja. Hálnál személynként átlag negyed kg-t számítanak. Főzeléknél tejfelesből személynként 1 evőkanálnyit kell, tojás ételknél, kochnál minden személyre 1 tojást egy tojás számílandó. Leves személynként 4 deci jusson, főtt tésztaánál minden személyre 8 dekát szoktak számítani, makaróninál 6 dkg.

A módszeresen főző háziasszony ismeri az anyagok súlyát is és ez bizonyos formák között arra vezet, hogy ne kelljen niúndni lemérnie. Egy evőkanálnyit folyadék 16 gr 1 kockacukor 6 gr, egy csapott kanál liszt vagy cukor 10 gr, egy diónyi zsír kb. 3 dkg.

ÁDÁM levele ÉVÁHOZ

Az egészséges táplálkozás fő feltétele, hogy kerüljük a felesleges ételmennyiségeket. A meghatározott étkezések előtt enni csak étvágyrontás és utána hiába teszük a legjobban elkészített ételeket az asztalra. A mindennapi táplálkozásnál elsősorban az ételek izletes és emészthető volta jön számításba, tehát az étel legyen laktató, meg-

felelő tápértékű, de emellett ne terhelje meg a gyomrot. Az ebéd és vacsora viszonyát minden háziasszony maga határozza meg, legtöbb háztartásban azonban vagy az ebéd, vagy a vacsora a főétkezés. Ennek szem előtt tartásával kell azután a háziasszonynak a megfelelő szükségletekről gondoskodnia.

Apróságok a divatról

Az évszaknak megfelelően egyre nagyobb teret hódít a sapkadivat. A sapkák kötötték és horgoltak, egyszínűek vagy csillogóak, különösen a fiataloknak jól áll a legélénkebb színösszetételű is. A sapkákat peremmel készíthetik, bojt, vagy pompon díszíti őket.

A Központi Divattervező Laboratórium elkészítette 1951 tavaszának és nyarának divatját. A ruhák szinte kivétel nélkül japán ujjal készülnek és a blúzok is japán-ujjasok. A flanelany-

gok között sok a kézzel festett. A nyári kartonruhák elől gom-bolódznak.

1951 hajdivatja is a praktikus szempontot hangsúlyozza ki. A rövid, könnyen kezelhető haj lesz a divat, így a dolgozó nőktől nem rabol el sok időt frizurájuk elkészítése.

A csecsemők ruháiban is felfedezhető a felöltöknél már régen divatos hardigán, kislányoknál rózsaszín-fehér, kislányoknál kék-fehérszínes színösszetételben.

JÓ HA TUDJUK...

Csokoládé használatánál — sütemények készítésénél — puhítsuk meg előbb a csokoládét, mert így egyrészt barnább, tehát festőhatása erősebb, másrészt jobb ízű is, mintha reszelt állapotban használjuk.

A csokoládét darabokra törjük, tányérra rakjuk és meleg, de nem forró sütőbe tesszük. Csak annyi időre, míg könnyen szétnyomhatóvá puhul. Azután azonnal felhasználjuk, mert kihűlve megint megkeményedik.

Ha nem akarjuk, hogy főzés-

közben a burgonya héja kirepedjen, akkor a vízbe kevés sót vagy ecetet tegyünk.

Télen a száradni kitett ruhát sokszor a fagyás veszedelme fenyegeti, ami a ruhának sem tesz jót, de a száradást is megakadályozza. Ha az öblítővízbe konyhasót teszünk, akkor a ruha nem fagy meg.

A megdarált kávéhoz adjunk egy kanálka igen finom, de szártalanított kakaóport, ez a kávéfőzéstől lágyabb és ízesebb teszi. Különösen gyengébb szervezetűk számára kitűnő.

A VÖRHENYRŐL

Tudományos néven skarlátnek vagy vörhenynek nevezzük azt a fertőző megbetegedést, amit falun rizlinek, frizlinek, nagyvörösek, pacsitnak vagy petecsnek hívnak, vidékek szerint.

A gyermek torokfájásról panaszkodik, majd hirtelen lázas lesz, bányadt és nemsokára megjelennek rajta a kiütések. Apró, vörös foltok ezek, amik a nyakon és a mellén kezdődnek, de kiterjedhetnek az arca is és lassan lehúzódnak a felső, majd az alsó végtagokra is. A második héten a kiütések elhalványodnak és a harmadik hét felé lassan hámlani kezd a bőr, ami néha lemezes, de leggyakrabban olyan, mintha korpázna a test.

A betegség alatt elég magas a láz, ami határozottan megviseli a szervezetet, de fő veszélye mégis az, hogy igen gyakran okoz szö-

vődményeket a középfülben, a vesében a szívvelhártán.

Érdekes, hogy inost már pár év óta a skarlátbetegség enyhébb formájában lép fel, mint a régebbi skarlátok voltak. A szövődmények nem olyan gyakoriak, mint azelőtt. Ellenben a betegség előfordulása sokkal gyakoribb, szinte járványszerű.

Egészségügyi kormányzatunk éppen ezért elrendelte a gyermekek háromszori oltását skarlát ellen, aminek kiértékelése most van folyamatban.

Nagyon fontos, hogy az elkülönítést a leghatározottabban tartssuk be. Skarlátos beteget nem látogathat sem gyermek, sem felnőtt, mert az terjesztheti a betegséget. Addig nem mehet gyógyulás után iskolába sem a gyermek, míg arra a kezelőorvos engedélyt nem ad. Aki a beteget ápolja, az más gyermekekkel ne érintkezze.

Fordítsunk több gondot lábunkra

Az emberek még mindig nem fordítanak elég gondot lábukra, pedig senki sem lehet egészséges, ha a lábával valamit baja van. Aki nem törődik lábával, maga ellen vét, mert a lábak elhanyagolása később erősen megbosszulja magát. Öröklött állathatja, kenheti, masszírozza és tornáztathatja lábait valaki, h szűk cipőt hord, mégis beteg marad. Olyan cipőt kell venni, amely követi a láb természetes vonalát és kényelmes. A gyakori harisnyaváltás szintén elősegíti a láb jókarbantartását. Ha a harisnya átnevessedik, feltétlenül harisnyát kell váltanunk, mielőtt módunk van rá. A legkisebb sérülést is azonnal gyógyítsuk. A gyapjú- és a gyapot-harisnya egyaránt jó, mert felszívja az izzadságot.

A leggyakoribb lábbetegség a bokasüllyedés, vagy lúdtalp, amely a lábcsontokat összelaró-

izmok és inak meglazulásából áll elő és nagy fájdalmakat okoz. Fő oka a helytelen járás és a rossz testsúlyelosztás. Könnyen elkerülhető a sokat álló, vagy járó embernél a lábak helyes, párhuzamos tartásával. A bokasüllyedéses egyszerű módszerrel kezelheti magát, ha sós és szóda s forró vízben alaposan kioldja a lábát, utána ledörzsölje masszírozza őket, minden lábujját külön-külön. A bokasüllyedést helyes tornával is meg lehet gyógyítani, amelynek lényege az, hogy a gyakorlatokat lábujjon állva végezzük; a boka ki- és befelé fordításából, a torna közben futást végezzünk lábujjhegyen, majd megállás után testsúlyunkat először egyik, majd másik lábujjunkra helyezve, a szabadon fekvő lábfejjel pedig bokából kiinduló kör alakú mozgást végzünk. Az izmokat jól meg kell feszíteni, mert ez biztosítja a gyakorlat sikerét.

„Nézd a tánc neveit, mint festik játszi ecsettel. A népek lelkét... A magyar... Lelkesedte, tűzzel nyomja ki indulatit. Majd lebegő szálló, szerelemmőlvad epedve. S buja hevet kényes mozdulatokba szövi... Ember az, aki magyar tánchoz jól értené, örülné! Férfi-erő s lelkes szikra feszíti erét." Így jellemzi Barzenyi Dániel a magyar táncot és anyáink, nagyanyáink sóhajta gondolták verse olvasására: haj, bizony a csárdás! — mert az ő korukban Pesten éppúgy, mint a megyebálokban egy-egy vidám csárdással kezdődött a tükörös termekben a táncvigilimas „tündéri” éjszaka. Emlékek közt, levendulás székreneikben egy-egy illatos táncrendet is őriztek, melybe egykor bejegyezték, melyik táncot kivel járták andalogva, vagy pajzán vidáman. Még fekete, vagy aranszín volt a hajuk akkor, midőn a „nyitőcsárdás”-ban illegitím kis lábukat. Haj Barzenyi, haj magyar csárdást! — pedig, mikor a dübörgő órák költője e versét a múlt század első tizede végén megírta, — nem is volt még csárdás. Szegedy Róza sem a csárdást ropta szilajon a sorsdöntő badacsonyi szüretben, amikor tüzös táncáról és táncos lábáról rajongó verset írt Kisfaludy Sándor Himfy Kereszt szerelmében.

Valljuk meg, kevesen gondoltunk most erre, amikor a Népművelési Minisztérium művésze-

111 éves korában újjászületik a csárdás

ti fősztálya új csárdásra hirdett pályázatának eredményét közzétette. Nem is igen tudtuk, hogy mindössze csak 111 éves a csárdás. Nem is csoda, nemcsak külföldön, de itthon is, úgy került a köztudatba a csárdás, mint a jellegzetes magyar nemzeti tánc neve, pedig csak a polgári körökben terjedt el ellenállhatatlanul, a nép, amely századokon át ragaszkodott ősi táncaihoz, még a század végén is inkább ropta a maga régiségi táncait, mint a csárdást. A mostani csárdáspályázat a külföldről ideplántált, népiunktól idegen polgári dekadens táncok száműzését célozza. Egykor a csárdás is hasonló, nemesebb rendeltetéssel indult el száztizenegy éves útjára. Az ellenállás jegyében a nemzeti öntudat ébresztését szolgálta a magyar tánc éppennygy, mint az irodalom és a színház.

A reformkor elején divatozni kezdett Pesten és a vidéki udvarházakban a francia négyeshez hasonló társastánc. A Védogyelet, amelyet Kossuth Lajos a honi ipar védelmére hívott életre, a magyar tánc népszerűsítését is céljai közé sorolta. A környagart kezdtek táncolni ekkor a Védogyelet mozgalma nyomán. Rózsavölgyi Márk szerette az első ilyen című tánczenét, majd a fűzér- és koszorútánc divatja

kezdett „lábrakapni” — de a külföldet járó mánásvilág, a Bécsre kacsintó, udvari kegyekel hajhászó főurak és gazdag nemesek mégis csak áthozták a Lajtántúlról a quadrillét, a waltzert és a polkát.

Magyar táncot a német helyébe, olyan táncot, amelyben a magyar „tűzzel nyomja ki indulatit” és „lelkes szikra feszíti erét”, hogy elcsöpörhesse vele a waltzert, meg a polkát! Csak a nép alkotóerejéhez és művészi leleményéhez kellett nyulni, hogy az ősi magyar táncok legjellemzőbb elemeiből az új magyar társasági tánc, a lassú és friss párostánc, megszülethessen a csárdás névvel. Egyezett a magyar lassú és gyors tánc népi formáival. 1840 január 9-én a Nemzeti Casinóban ünnepelték Liszt Ferencet és tiszteletére „Biborka-estélyt” rendeztek. Ezen mutaták be először az új táncot, a csárdást, átvéve a régi táncnótát, ugrónótát is. Feljegyezték, hogy az első ilyen táncot erre a nótára táncolták:

Haj, haj! magyar ember
Összeüti bokáját,
Általakarolja
Kedves babáját,
Büszkén kiáltja.

Három a tánc halálig.
Hej! haj! világos
Hej! haj! virradtig!

Rózsavölgyi, Sánkózi, Kecskeméti, Boka, Patikárius és mások írták a legszebb csárdásokat. A csárdás, amely a nemzeti érzés ösztönzésére olyan hamar népszerű lett, a század utolsó tizedében már nem volt az, aminek eredetileg szánták. A kiegyezés megalkuvó világában eltűnt igazán célja, jellege, a nagypolgári világ szórakozásaiban mint a bálók nyitótáncá már csak a jókedvterítés eszköze. „Nem ütök a jogeszt agyon” — játszották a jogászbalakon. „Hallod-e rózsám Katika, kell-e gyógyszer, patika” — természetesen, hogy a gyógyszerész-bált nyitotta meg, a vasutasok bálján pedig azt játszotta a cigány, hogy „Megy a gőzös, megy a gőzös Kanizsára”. A megyebálok nyitó-csárdásait nem foglalkozások szerint válogatták ki — hiszen B'harban például Tiszta Kálmán kedvenc nótájával („Vékony deszkakerítés”) perdült táncra a dzsentrifűjság, amikor a cigány először zendített rá a „ragyogó” bál estén. A népi eredetű csárdás a „nagyvilágiak”, az „úri körök” táncá lett, de már rég nem tűzelte az ellenállás hevületét. Gősgős főurak, mánások, újjazda-

gok, akik kastélyaikban „észre sem vették a személyzetet” és az alázatosan kalapot emelő, ki-zsákmányolt gazdasági családok, zsellért — a választások alkalmával megforgatták a csárdásban egy-egy szép parasztlányt, természetesen módos gazdákat, vagy bíró uramét, hogy nép-szerűsítsék magukat. Nem, nem a választás sikereért, mert azt már elintézték a kortesek, meg — a csendőrök.

Mivé lett a csárdás már a század végén, keserű szavakkal írta meg Káldy Gyula, a Kuruc dalok és az ősi magyar zene és tánc nagy kutatója és gyűjtője: „... a bálók alkalmával a lassú alatt valódi káposztataposást visznek véghez, a friss pedig „sohse halunk meg”-féle üvöltő kiáltások kíséretében inkább ausztráliai vademberek táncához hasonlít... a magyar táncot a maga nemese egyszerűségében — mint az elődeink járták — csakis a nép táncolja meg”. Bizony, táncolja még most is az ország nem egy vidékén, csak Gyöngyösön az anyai fajtát látunk, hogy még a táncok nevét sem tudtuk megjegyezni. Es ha a régi magyar zene és tánc szerelmese már 1896-ban elfajultnak vélte a csárdást, idje, hogy az egykori magyar társasági tánc megújuljon a népi hagyományok szellemében.

